4e JAARGANG. N. 5 PRIJS : 5 CENTIEM VRIJDAG, 5 JANUARI 1917.

Gazet van Brussel

Dagblad voor het Vlaamsche Volk

Voor Stam Taal en Volk — Omdat ik Vlaming ben

ABONNEMENTSPRIJS :
Binnenland. (Etapengebied uitgezonderd) 3.75 fr. per kwartaal
(alle kosten inbegrepen)
Men wende zich tot de postkantoren.

BEHEER EN PUBLICITEIT :
Anspachlaan, 75 (Beurs)
Kantoor te GENT :
28, Bagattenstraat

Verschijnt 's namiddags
MET AL DE OCHTENDTELEGRAMMEN

Elke medewerker is verantwoordelijk voor hetgeen hij schrijft.
Ongevraagde stukken worden, in geval van niet opneming, enkel teruggezonden zoo er het noodige porto is bijgevoegd.

AANKONDIGINGEN WORDEN AANGENOMEN :
75, Anspachlaan, (Beurs). — 52, Warmoesberg.
Publiciteit DE CERF 54-56, de Brouckereplein
Office de Publicité, 36, Nieuwstraat Brusse.

Het Antwoord der Entente.

De Grondwet.

VII.

Over art. 23 der grondwet hebben wij reeds een en ander gezegd, in ons nummer van 1 September LL. Wij zijn verder verplicht daar nogmaals op terug te komen.

Dit artikel luidt :

« Art. 23. — Het gebruik der in België gebezigde talen « is vrij. Het kan slechts door de wet geregeld worden, « en alleenlijk voor de akten der openbare overheid, « en voor de gerechtelijke zaken. »

Wat wil dat zeggen ? — Eenvoudig dat iedereen, te huis en op straat, de taal mag spreken, die hij wil; in die taal brieven schrijven aan zijne familie en in zijnen handel; maar zoodra hij met de openbare diensten te doen heeft ,dan Halt ! Dan komt de regeering en zegt : « Hier alles in het Fransch; hier kennen of erkennen wij geen Vlaamsch meer.

En inderdaad, gaat heel het Vlaamsche land door, en overal stuit gij op Vlaamschonkundige treinwachters, tol- en accijnsbeambten, op ontvangers der belastingen, ontvangers van de registratie, kadaster- en hypotheekbewaarders, die geen Vlaamsch kennen, ja postontvangers en gendarmen ,die u niet verstaan. In de staatsscholen ,vindt gij er overal bestuurders, prefekten en leeraars, die uwe taal en die huoner leerlingen niet verstaan. En dat altijd namens art. 23 der grondwet. Om het geringste plaatsje te bekomen van 3 of 4 frank daags, moet een Vlaming Fransch kennen. Om eene hooge plaats te bekleeden van 10,000 of 12,000 frank s' jaars, is het volstrekt niet noodig Vlaamsch te kennen. Moeten die hooge ambtenaren met Vlaamsche menschen in betrekking komen ,of ontvangen zij Vlaamsche brieven, die niet naar de scheurmand kunnen gezonden worden, dan moet een ondergeschikte bediende hun tot taalman dienen of hun eene vertaling dier brieven maken.

Ziehier een bewijs : De dienstbesturder der posterijen der provincie Brabant kent geen Nederlandsch; den 2 Juni 1889 stuurde hij volgende nota aan de postmeesters :

Administration des Postes — Bruxelles, 2 juin 1889.
1e Circonscription
N° 17771.

NOTE
pour MM. les Percepteurs des Postes du Brabant.

Il arrive assez fréquemment que je reçois des explications, lettres, comptes ,etc., écrits dans une autre langue que le français.

A l'avenir, tous les documents de l'espèce devront, quand ils me seront adressés,être accompagnés d'une traduction en français.

Il y a lieu de tenir bonne note de la présente, qui sera analysée au registre de l'ordre.

L'Inspecteur chef de service,
(Signé) F. RENSON.

(25e Open Brief van Dedaskalos, Bijlage.)

Wij vertalen :

Bestuur der Posterijen — Brussel, 2 Juni 1889.
1e Omschrijving
N° 17771.

NOTA
voor de hh. Postmeesters van Brabant.

Het gebeurt nogal dikwijls, dat ik uitleggingen ontvang, brieven, rekeningen, enz., in eene andere taal dan het Fransch (in het Vlaamsch natuurlijk).

Voortaan zullen stukken van dien aard, als zij mij gestuurd worden, begeleid zijn van éene vertaling in het Fransch.

Er dient wel rekening gehouden te worden van deze nota, die ontleed zal worden in het orderboek.

De toezichter hoofd van den dienst,
(Getekend) F. RENSON.

En zoo iets gebeurt in uitvoering van art. 23 der Grondwet.

Alle Belgen zijn gelijk voor de wet, zie liever :

De hooge ambtenaren in de bureelen van het Ministerie van Spoorwegen, met den graad van bureeloverste te beginnen, ontvangen jaarlijks aan wedden :

Zij dien geen Vlaamsch kennen, te zamen 1 millioen 918 duizend 600 frank ;

en zij dien wel Vlaamsch kennen, te zamen 853 duizend 300 frank, dat is : een millioen vijf en negentig duizend frank minder (1,095,300 fr.) (Didaskalos, 24e brief.)

Die toestand schept art. 23 der Grondwet.

De officieren, in ons leger, moeten geen enkel woord Nederlandsch kennen ,maar een Vlaamsche jongen kan niet eens korporaal worden, zonder Fransch.

Van het leger, dat nu voor den vijand staat, zijn meer dan 80 ten honderd Vlaamsche jongens, en van de officieren kennen er geene 20 op honderd Vlaamsch. Zij verstaan hunne soldaten niet, en het meerendeel der soldaten kunnen hen niet verstaan, zij kunnen hunne waarschuwingen niet verstaan ,begrijpen hunne bevelen verkeerd, met dit gevolg dat er duizenden onzer soldaten gesneuveld zijn, honderden vrouwen weduwen, duizenden kinderen weezen geworden zijn, omdat de officieren geen Vlaamsch kennen.

Dat is het gevolg van art. 23 der Grondwet, en van al de regeeringen, die sedert 1830 dat artikel tegen de Vlamingen uitgebreid hebben. Ik wou niet graag op mijn geweten hebben, wat zij hiernamaals zullen te verantwoorden hebben.

Zoo'n artikel op zijn Talleyrand moet uit de Grondwet verdwijnen, ja, maar dat is niet genoeg, de bestuurlijke scheiding alleen kan ons recht verschaffen, er is geen andere uitweg mogelijk.

Dat iedereen te huis en op straat de taal mag spreken die hij wil, dat een jongeling aan zijn liefje mag schrijven in de taal die hij verkiest, dat hoeft in de Grondwet niet in te staan ; de Grondwet betreft de bestuurstaal en de taal in rechterlijke zaken.

Art. 23 der Grondwet ware best te vervangen door het volgende :

« Niemand mag in België tot eenig ambt of bediening « geroepen worden, van welken graad het oog weze, in « den dienst van Staat, provincie of gemeente, of hij « moet grondig de taal kennen der plaats waar hij zijn « ambt of zijne bediening uitoefenen moet, en der plaatsen waar hij gewoonlijk ambtelijk moet in betrekking « komen moet. Hij is verplicht steeds die taal te gebruiken in alle daden en geschriften die zijn ambt betreffen. »

Met zulk artikel in de Grondwet, ware de taalkwestie in België nagenoeg geheel opgelost. De bestuurlijke scheiding zal het ons geven.

VIII.

Het art. 25 der Grondwet, namelijk : « Alle machten komen van het volk », is voorzeker wel het voornaamste van gansch onze Grondwet, een artikel dat wij zorgvuldig moeten behouden. Volks wil is volks wet; juist dat artikel maakt van de Belgen het vrijste volk van Europa. De opperste macht is het volk ,en de Koning is de eerste, de hoogste dienaar van den Staat, maar goenszins de meester.

Art. 78 der Grondwet zegt : « De Koning heeft geene « andere macht, dan degene, die de Grondwet en de « bijzondere wetten, uit kracht der Grondwet zelve tot « stand gebracht, hem uitdrukkelijk toekennen. »

Wij hebben dat artikel 25 hier reeds breedvoerig besproken, een paar maanden geleden ; wij hebben toen aangetoond, dat de grondwetgevers zelven tegen dat artikel gezondigd hebben, en dat feitelijk alle machten niet van het volk komen, maar van het geld.

Inderdaad, van 1831 tot 1848, moest iemand, om kiesrecht te hebben, 211 fr. 15 rechtsstreeksche belasting betalen ! het kiesrecht was toen voor de rijken alleen. In 1848 werd dat cijfer verlaagd op 42 fr. 23 ; het kiesrecht was dan voor de gegoede, welstellende burgerij ; maar de geringen, de werklieden, waren er nog van uitgesloten. De derde kieswet, die van tegenwoordig, verleent drie stemmen aan de gegoeden en maar éene stem aan den werkman. De nieuwe Grondwet moet gelijke rechten geven aan iedereen. Ook art. 56 moet herzien worden, inniers dat artikel bepaalt dat men 1,200 frank rechtstreeksche belasting moet betalen, om tot senator te kunnen verkozen worden. Alle burgers zijn niet gelijk voor de wet, gelijk het zou behooren te wezen.

Hoe gebrekkig, of liever onduidelijk, art. 25 ook moge wezen, alle machten komen toch van het volk ; niet van het geheele volk, maar toch van het volk.

Art. 26 zegt : « De wetgevende macht wordt uitgeoefend gezamenlijk door den Koning, de Kamer van « volksvertegenwoordigers en den Senaat. »

Merkt wel op, dat de ministers hier niet bij begrepen zijn.

Het recht om wetten te geven rust dus bij drie machten.: de Koning, de Kamer en den Senaat ; er bestaat geene wet, of zij moet de goedkeuring hebben dier drie machten. Twee daarvan worden door het volk gekozen, zij zijn de lasthebbers van het volk, door hen komt de macht van wetten te geven, uit het volk.

En nu wordt dat heiligste recht van ons volk bedreigd. Het zijn nog maar geruchten, maar de plaats, waar ze van komen, bewijst dat er ernstig gevaar dreigt, en het volk op zijne hoede dient te wezen.

Er verschijnen in Frankrijk een paar dagbladen, die onze regeering vrijgevig ondersteunt met Staatsgeld, dat is met ons geld, het geld dat wij met werken en zwoegen verdienen, en naar het belastingkantoor dragen. Zulke bladen mogen niets schrijven, wat de regeering niet bevalt, en moeten schrijven wat de regeering hun oplegt. De hier bedoelde dagbladen zijn, in het Fransch, « Le XXe Siècle », en in het Nederlandsch, « Het Vaderland ». Sedert eenigen tijd, zijn die bladen begonnen met artikels te schrijven tegen de rechten van ons volk. Naar die bladen schrijven, hebben de weigevende Kamers te veel macht ; volgens hen, zou het recht der Kamers, dus het recht van het volk, moeten beperkt worden tot een recht van toezicht over de inkomsten en uitgaven van den Staat ; zij zouden dus verlaagd worden tot de rol van een rekenkantoor. « Le XXe Siècle » gaat daarbij wat voorzichtiger en ook wat trouweloozer te werk, maar « Het Vaderland » spreekt den wil zijner bazen rechtuit. Ziehier wat het blad schrijft :

« De aandacht werd er vroeger op gevestigd (door « Le « XXe Siècle », — die invoeging is van ons) : slechts dan « zal het Parlement doeltreffend zijn toezicht kunnen « uitoefenen ,wanneer 's Konings regeering blijken geeft « van krachtdadigheid, MET ZICH DE WETGEVENDE « MACHT VOOR TE BEHOUDEN. »

Welnu, dat 's Konings regeering dat eens beproeve en onmiddellijk zal het volk blijken geven van krachtdadigheid, en zonder dralen die heele regeering wegvagen.

Welhoe ! deze oorlog, die ons zooveel bloed en tranen heeft gekost, zou voor uitslag hebben, ons volk van zijn schoonste, zijn heiligste recht te beroovan, het recht zelf zijne wetten te maken, ons van dat recht te beroovan, niet door den vijand, maar door onze eigen regeering ?

Die regeering zou onmiddellijk ondervinden, dat het volk nog niet murw is voor zulk een behandeling. Wij hebben het reeds gezegd in onze vorige artikelen II en III, onze Grondwet heeft aan de regeering te veel macht gelaten ; eene nieuwe Grondwet moet die macht ter degen inuiken, de macht en het gezag der wetgevende Kamers zoo ver mogelijk uitbreiden, en aan de regeering niet meer macht en gezag laten dan volstrekt onoorbeerlijk is.

Op wetgevend gebied, moet de macht der regeering beperkt blijven tot wat art. 27 der Grondwet haar toekent :

« Art. 27. — Het voorstellingsrecht hoort toe aan elk« een der drie takken der wetgevende macht » (namelijk den Koning, door zijne ministers vertegenwoordigd, de Kamer van volksvertegenwoordigers en den Senaat). Met deze beperking door art. 27 gesteld :

« Nochtans moet elke wet betrekkelijk de inkomsten « en uitgaven van den Staat of de bijdrage des legers, « eerst door de Kamer van volksvertegenwoordigers ge« stemd worden. »

L. DELPIRE.

BUITENLAND.

NEDERLAND

Vertrek van den Britschen gezant.

AMSTERDAM, 2 Januari. — Uit Den Haag wordt gemeld, dat de Britsche gezant, Sir Alan Johnston, welke reeds zes jaar hier verbleef, weldra zijnen post zal verlaten.

KEULEN, 3 Januari. — De « Kölnische Zeitung » verneemt uit Amsterdam, dat de voormalige Engelsche gezant te Teheran, Sir Walter Townley tot Engelsche gezant te Den Haag benoemd werd.

Staking.

ROTTERDAM, 2 Januari. — Er ligt in onze haven een groot aantal stoomschepen voor anker, waarvan de machinisten weigeren aan de vroegere voorwaarden te monsteren.

ZUID-AFRIKA

Generaal Smuts.

Ter gelegenheid van de gewone nieuwjaarsbenoemingen kreeg generaal Smuts den rang van luitenant-generaal titulair.

DUITSCHLAND

Spoorwegongeluk.

Het ongeluk op den Bergedorf-Geesthachter spoorweg heeft minder slachtoffers gemaakt dan eerst gemeld werd. Zondagmorgen waren twee dooden, zeven zwaargewonden en zestien min of meer erg gekneusden geteld; bij vragen moesten zekere schaamstreken afgezet worden om ze uit de puinen te redden ; dan werden zij verbonden in den hulptrein. Buiten de lokomotieven en zeven erg beschadigde wagens, is de materieele schade gering.

ENGELAND

De luchtverdediging.

KOPENHAGEN, 3 Januari. — Volgens eene Londensche mededeeling van « Politiken », zal in den loop dezer week een nieuw ministerie voor luchtverdediging opgericht worden, waarvan men de leiding aan Churchill zal toevertrouwen. Het Engelsche vliegerskorps en de luchtverdedigingsdienst komen daardoor onder een bestuur.

LONDEN, 3 Januari. — Reuter meldt amblelijk : Burggraaf Cowdray is tot voorzitter van den luchtdienst benoemd.

De oorlogsleening.

« Morning Post » vernoemt dat in de financistische kringen het gerucht loopt, dat de Regeering een wetsontwerp zal voorstellen de werkgevers verplichtende 5 t. h. van het loon der jeugdige arbeiders, 8 tot 10 t. h. van dit der volwassenen en 10 tot 12 1/2 t. h. van het inkomen der handelsbedienden en ambtenaren af te houden. Deze kortingen zouden in de oorlogsleening belegd worden.

Beperking van het spoorwegverkeer.

« Daily News » meldt, dat op 1 Januari meer dan 400 dagelijksche treinen in Engeland werden uitgeschakeld en dat het aantal groote expressen aanzienlijk is verminderd, evenals het aantal slaap- en eetwagens. De bagage mag voor iederen reiziger niet meer dan 100 pond wegen. Van 1 Januari af geschiedt slechts een dienst per dag tusschen Ierland en Engeland.

FRANKRIJK

Briand ziek ?

GENEVE, 2 Januari. — De Lyonsche bladen verspreiden onrustwekkende berichten over de ziekte van Briand. Sedert een week houdt hij de kamer. Bezoekers worden niet toegelaten. Briand heeft twee krijgsraden en verscheidene konferenties niet kunnen bijwonen. Hij lijdt aan zenuwoverspanning, waardoor hij dikwijls in onmacht valt; de oorzaak is overwerk.

IERLAND

Troebelen.

Havas meldt, dat de Parijsche bladen uit Londen vernomen hebben, dat in den nacht van Zaterdag op Zondag, 600 Sinn-Feiners te Cork een detachement soldaten hebben aangevallen. De politie is tusschenbeide gekomen en heeft de aanvallers uiteengedreven.

OOSTENRIJK-HONGARIJE.

Nieuwe gezant.

KONSTANTINOPEL, 3 Januari. — Generaal Pertew Pasja werd tot militair gevolmachtigde bij den Keizer van Oostenrijk benoemd. Pertew Pasja is een der meest gewaardeerde leerlingen van baron von der Goltz en spreekt Duitsch alsof het zijne moedertaal ware.

Het Duitsch als amblelijke taal.

De rektor der Weensche Hoogeschool heeft door aanduiding op het zwarte bord der Hoogeschool bekend gemaakt, dat alle verzoekschriften aan de Oostenrijksche overheden in het Duitsch moeten opgesteld zijn.

PORTUGAL

Bezuiniging.

AMSTERDAM, 2 Januari. — Volgens een plaatselijk blad, verneemt de « Times » uit Lissabon, dat de Portugeesche regeering, ingevolge het vleeschgebrek, besloten heeft een vleeschloozen dag per week voor te schrijven en de slachting van vee van minder dan drie jaar te verbieden. Verder moet de verlichting der partikuliere huizen tot de helft ingekrompen worden. De winkels moeten om 7 uur 's avonds sluiten, de schouwburgen en proeflokalen om 11 uur.

De Duitsche duikboot-aanval op Funchal.

De « Times » vertelt het volgende belangwekkend nieuws over den aanval der Duitsche duikbooten tegen Funchal. Het bericht komt uit Madeira en luidt :

De onvermijdelijke en zoo lang uitgestelde duikbootaanval op de haven van Funchal is nu tot een feit geworden. Op bedoelden morgen lagen drie schepen aan de kust, waarschijnlijk in de volledigste veiligheid voor anker, namelijk de Fransche kanonneerboot « Surprise » het Fransche transportschip « Kangourouh » en het Britsche koopvaardijschip « Dacia », dat ook in Franschen dienst stond. Niemand dacht aan gevaar, toen plotseling het periskoop van de vijandelijke duikboot zich te 8 1/2 ur 's morgens op ongeveer 300 meter afstand vertoonde. De duikboot schoot haar eerste torpedo op de Fransche kanonneerboot af, trof haar in de kruitkamer die ontplofte en het schip deed zinken in min dan twee minuten tijds. De duikboot had nu niets meer te vreezen; zij naderde dus langzamerhand het transportschip, schoot een tweede torpedo af, waardoor het in den grond werd geboord. Het had nochtans meer dan een half uur noodig vooraleer het tot zinken werd gebracht. Hierop kwam de duikboot wederom bij en richtte zich dlimaal naar de « Dacia », die geheel kalm haar lot scheen af te wachten. Ook dit schip zonk in weinige minuten en het aan de oppervlakte zijn reddingsbooten over. Toen de duikboot haar vernielingswerk had volbracht ging ze er gansch rustig van door, waarbij ze zich bitter weinig scheen te bekreunen om den hagel van projektielen die haar nu van de « Figia » en « San Jago » werd nagezonden.

ROEMENIE

Het nieuwe kabinet.

Het Roemeensche kabinet is, volgens een Reuter-telegram uit Jassy, gereconstrueerd. Het is nu als volgt samengesteld : Bratianoe, eerste minister en buitenlandsche zaken ; Vintila Bratianoe, oorlog ; Constantinescu, binnenlandsche zaken ; Michele Cantacuzene, justitie ; Justinu, openbare werken ; Daca, onderwijs ; Greceanu, nijverheid en handel ; Antonescu, financiën ; Mirzescu, landbouw.

De toestand.

GENEVE, 3 Januari. — Havas meldt uit Parijs : Volgens een Petersburgsch telegram, is generaal Broessilof naar het Roemeensche hoofdkwartier vertrokken, waar hij zal konferceren met den koning van Roemenië en Bertelot.

LONDEN, 3 Januari. — « Daily Chronicle » meldt, dat de Russische bankinrichtingen uit Galatz, Foesani, Buzan en Jassy naar Kischinew zijn overgebracht.

RUSLAND

De moordaanslag op Raspoetin.

LUGANO, 2 Januari. — De « Corriere della Sera » meldt : Het schijnt dat de moordenaar van Raspoetin v n Russisch Grootvosf is, Felix Jussupow, gehuwd met Irene, dochter van Grootvorst Alexander Michaelowitsch.

Nieuwe ministerkrisis ?

STOCKHOLM. — Het schijnt dat ministerpresident Trepof binnenkort zal aftreden, nadat hij er niet in geslaagd is de rechterzijde op zijne hand te halen, noch de gunst der vooruitstrevende partijen te verwerven. Het volk is er over verbitterd, dat Trepof het Kongres der steden en zemstwos te Moskou verboden heeft. De politie heeft een inval gedaan in de lokalen waar niettegenstaande dit verbod het Kongres geopend was geworden onder voorzitterschap van vorst Iwof en de deelnemers met geweld uiteengedreven. Deze uitdrijving gaf aanleiding tot bloedige tooneelen.

De Moskousche Zemstwo's.

KOPENHAGEN, 2 Januari. — Ontzettende schandaaltooneelen vonden volgens « Rjetsj » plaats in Moskou, daar de militaire kommandant op order der regeering de vergadering der Zemstwo's verbood. De vergaderingen werden meermaals door de politie geschorst en ten slotte werden derlig deelnemers gevangengenomen. Volgens « Utro Rossil » veroorzaakten deze feiten in Moskou zulke woede, dat de politie tot laat in den nacht moeite had het volk uiteen te drijven. Het gevaar voor eene politieke krisis neemt met den dag toe.

Verandering van minister.

Het Petersburgsch Telegraafagentschap seint, dat senator Dobrowolsk in de plaats van den afgetreden minister Makarof met het bestuur van het ministerie van rechtswezen belast werd.

De Grieksche Warboel.

Nieuwe opstooten te Athene.

BERLIJN, 3 Januari. — De « Vossische Zeitung » spreekt over botsingen tusschen Grieksche reservisten en Fransche afdeelingen. Te Athene heerscht volkomen anarchie. Ingevolge het door de blokkade veroorzaakte koorngebrek, is de stad van halfzeven 's avonds af in de duisternis gedompeld ; tengevolge van meelgebrek, houdt het brood 10 t. h. zemelen in. De Venizelistische huizen worden geplunderd. Aan verscheidene bladen wordt bericht : De vroegere Grieksche ministre Goenaris heeft te Larissa veel bijval gevonden. De bevolking juichte hem toe, als hij uitriep, dat het de plicht aller Grieken is, zich om den vader van het land, koning Konstantijn, te scharen, wiens leven, tengevolge van kuiperijen, altoos in gevaar is.

Italië en de eischen der Beschermende Mogendheden.

ROME, 2 Januari. — Volgens een bericht uit Athene van 31 December, heeft na de overhandiging der nota's van Frankrijk, Engeland en Rusland, de Italiaansche gezant eene nota aan de Grieksche regeering overhandigd, waarin Italië zich eensgezind verklaard met zijne verbondenen. Wat paragraaf 4 der nota betreft, denkt Italië dat he tslechts kwesties van binnenlandsche orde geldt, en dat he tdaar niet heeft tusschen te komen en verklaart dat deze eischen het niet aanbelangen.

Venizelos is niet tevreden over Italië.

LONDEN, 2 Januari. — Uit Rome wordt, zonder dagteekening, aan de « Morning Post » geseind : In een persgesprek, dat een gezien Italiaansch korrespondent den 1 December met Venizelos heeft gehad, maar dat in Italië niet is gepubliceerd, zeide Venizelos : Naar mijn meening zijn onze aanspraken op Noord-Epirus geenszins onvereenigbaar met de levensbelangen van Italië, die het noodig maken dat Italië meester is van den ingang der Adriatische Zee. Door het bezit van Walona en het eiland Saseno is Italië daarvan verzekerd. In dit verband wensch ik er aan te herinneren, dat tijden

de Balkanoorlogen, toen men in Italië meende dat de Grieken het op Walona voorzien hadden, ik mij als minister-president heb gehaast, aan de Italiaansche regeering te verklaren, dat deze meening onjuist was en dat de Adriatische Zee in elk geval buiten onze politieke sfeer lag en dat ik — volkomen de levensbelangen van Italië bij het bezit van Walona beseffend — er nooit aan had gedacht, bezwaar te maken tegen de bezetting van het eiland Saseno door de Italianen (in 1914). Saseno, dat van 1815-1864 in het bezit van Engeland was geweest, kon geacht worden te behooren tot de Ionische eilanden, welke Engeland ons in 1864 had afgestaan. Bovendien heb ik in December 1913, in een onderhoud met Di San Giuliano, den Italiaanschen minister van buitenlandsche zaken, opnieuw verklaard, dat Griekenland, wel verre van daartegen bezwaar te hebben ,blij zou zijn als de Italianen zich te Walona vestelden.

Ik weet, dat er aan de Consulta een kopij van dit gesprek berust. Door het recht van Italië op Walona, het eiland Saseno en het achterland, uit een strategisch oogpunt noodzakelijk, toe te geven, heb ik erkend, dat dit een punt van politiek belang is. Ten opzichte van Noord-Epirus staat de zaak evenwel anders. Voor ons is het bezit van Noord-Epirus iets van zedelijke waarde en van vaderlandsliefde. Delvino, Argyrocastro en Koritsa zijn altijd haarden van Hellenische beschaving geweest. Een staal van de zuiverheid mijner politiek : toen ik den Griekschen troepen gelastte om Noord-Epirus opnieuw binnen te trekken, deed ik dit slechts na overleg met de Italiaansche regeering, waarbij een mogendheid van de drievoudige Entente (Groot-Britannië) als bemiddelaar opgetreden is. Hoe kan men dan volhouden, dat de opmarsch van de Grieksche troepen in Epirus een aan Italië vijandig karakter droeg, terwijl het integendeel geschiedde na overleg met Italië zelf ? Zonder toestemming van Italië zou ik nooit hebben goed gevonden, dat ze dien bodem betraden. Voorts waren alle mogendheden van oordeel, dat de kwestie van Noord-Epirus aan een algemeene vredeskonferentie moest worden voorgelegd.

De Italiaansche korrespondent vroeg toen aan Venizelos, waarop volgens hem de Grieksch-Italiaansche overeenkomst moest berusten, in de eerste plaats ten opzichte van de Aegeïsche en het Oostelijk deel der Middellandsche Zee. Venizelos antwoordde : « Op den eerbied voor het beginsel der nationaliteiten. » Het vraagstuk van den Dodekanesos, voegde hij er bij, welke eilanden Italië sinds 1912 bezet houdt, gaat de Grieksche bevolking te harte, omdat de eilandbewoners in oorsprong, gezindheid en beschaving door en door Grieksch zijn. Nochtans is bij tijdens de Balkanoorlogen met Bosdari onderhandelingen voor een schikking begonnen. Deze schikking kwam hierop neer, dat Italië, maar Venizelos aan de hand deed, indien het mocht meenen, dat strategische redenen het noodzakelijk maakten, het eiland Stampalia met zijn twee mooie havens en een ander eiland zou bezetten.

Ik begrijp niet, eindigde Venizelos, waarom de Italiaansche regeering tegenover ons bij voortduring zoo behoedzaam optreedt. Wat zou het kleine Griekenland vermogen, zelfs al werd het een natie van zes miljoen menschen, tegenover een groot Italië met 40 millioen ? Dit immers zal het jonweruaantal zijn in 50 jaar. Ik verwacht een beetje meer sympathie van de groote zusternatie, met wie we denzelfden strijd strijden.

Italië weigert Venizelos te erkennen.

« Morning Post » vernoemt uit Rome, dat de Italiaansche regeering niet voornemens zou zijn Venizelos te erkennen, in tegenstelling met de andere landen der Entente. Aangaande dit punt, is Italië het gezuchs eens met de geallieerden.

De stemming in Griekenland.

BERN, 3 Januari. — De blokkade wordt onder verscherpt toezicht voortgezet. De Fransche en Engelsche kolonie zijn naar Samalis gewekken. Er bevinden zich nog Italiaansche en Fransche schepen in den Pireus, doch zij bereiden zich om zee te kiezen.

Naar de « Corriere della Sera » uit Athene bericht, bespreken bijna alle bladen op bijtenden toon de laatste nota der Entente, die een diepen indruk heeft teweeggebracht. De « Hestia » schrijft dat de nota onaannemenbaar is en dat de Grieksche regeering geen verdere toegevendheid mag toonen. De « Nea Himera » betoont, dat de nota een blijk is der vijandelijke gevoelens der Entente tegen Griekenland.

De nota der Entente werd door den Italiaanschen gezant Bosdari aan den minister-president overhandigd, waarbij Bosdari moet gezegd hebben, dat hij zich ten dienste stelt der Grieksche regeering om de betrekkingen met de Entente-mogendheden te vergemakkelijken Bosdari zou te zelfder tijd, om reden van den moeilijken tegenwoordigen toestand, aangeraden hebben in de eischen der Entente toe te stemmen.

De Vredesbeweging.

Het Vredesaanbod der Middenrijken.

Het Antwoord der Entente.

PARIJS, 31 December. (Havas.) — Het antwoord der Bondgenooten op de Duitsche vredesvoorstellen, door de Fransche regeering uit naam der Entente-Mogendheden aan den gezant der Vereenigde Staten te Parijs op 30 December overhandigd, luidt als volgt :

« De verbondene regeeringen van Rusland ,Frankrijk, Engeland, Japan ,Italië, Servië, België, Montenegro, Portugal en Roemenië, vereenigd voor de verdediging van de vrijheid der volkeren en gerouw aan de gesloten verbintenis niet afzonderlijk de wapens neer te leggen, hebben besloten gezamenlijk te antwoorden op de zoogenaamde vredesvoorstellen, welke tot haar gericht zijn van zijde der vijandelijke regeeringen door tusschenkomst van de Vereenigde Staten, Spanje, Zwitserland en Nederland.

Alvorens eenig antwoord te geven, wenschen de Entente-Mogendheden nadrukkelijk te protesteeren tegen twee essentieele verzekeringen in de nota der Centrale Mogendheden, welke beweert de verantwoordelijkheid voor den oorlog op de Bondgenooten te werpen en de overwinning der Midden-Staten proklameert.

De geallieerden kunnen deze dubbel onjuiste verklaring, welke voldoende is om elke onderhandelingspoging onvruchtbaar te maken, niet toelaten.

De geallieerde naties doorstaan sedert dertig maanden den oorlog, die zij op alle manieren hebben getracht te vermijden en hebben door daden hun verknochtheid aan den vrede getoond. Deze verknochtheid is thans even groot als in 1914.

Na de schending van Duitschlands verbintenissen kan de vrede door Duitschland verbroken, niet op het woord van Duitschland, worden gegrondvest. Een opwekking zonder voorwaarden om onderhandelingen te openen, is geen vredesaanbod. Het zoogenaamde voorstel, ontbloot van allen tastbaren inhoud en nauwkeurige bepaling, door de keizerlijke regeering in omloop gebracht, schijnt minder een vredesaanbod dan een oorlogsmanoevre. Het is gebaseerd op een stelschmatige miskenning van het karakter der worsteling in het verleden, thans en in de toekomst.

Wat het verleden betreft ontkent de Duitsche nota de feiten, data en cijfers, welke uitwijzen dat de oorlog is gewild, uitgelokt en verklaard door Duitschland en Oostenrijk-Hongarije. In Den Haag was het de Duitsche gevolmachtigde, die alle voorstellen tot ontwapening weigerde. In Juli 1914 was het Oostenrijk-Hongarije, dat na aan Servië een ultimatum zonder precedent te hebben gericht, dit land den oorlog verklaarde, in weerwil van de onmiddellijk verkregen genoegdoeningen. De Centrale Mogendheden hebben daarop alle pogingen afgeslagen door de Entente om voor het plaatselijk konflikt een vreedzame oplossing te verzekeren.

Het aanbod van Engeland voor een konferentie, het Fransche voorstel betreffende een internationale kommissie, het verzoek om arbitrage van den keizer van Rusland aan den Duitschen keizer, een schikking getroffen door Rusland en Oostenrijk-Hongarije op den vooravond van het konflikt, al deze pogingen zijn door Duitschland onbeantwoord of zonder gevolg gelaten.

België is overweldigd door het rijk dat zijn onzijdigheid had gewaarborgd en dat niet geschroomd heeft zelf te verklaren, dat verdragen waren vodden papier en dat de noodzakelijkheid geen wet kent.

Wat het heden betreft, steunt het zoogenaamde Duitsche aanbod op de oorlogskaart, uitsluitend de Europeesche, welke slechts een uiterlijk en voorbijgaand beeld van de situatie geeft en niet de werkelijke kracht van de Midden-Staten.

Een vrede, die, uitgaande van deze gegevens, werd gesloten, zou uitsluitend de aanranders ten goede komen, die, na gemeend te hebben hun doel in twee maanden te bereiken, na twee jaar bemerken dat zij het nimmer zullen bereiken.

Wat de toekomst aangaat, eischen de verwoestingen, veroorzaakt door de Duitsche oorlogsverklaring en de talooze aanslagen door Duitschland en zijn bondgenooten op oorlogvoerende en neutrale Staten gedaan, staving, herstel en waarborgen.

Duitschland ontduikt zoowel het een als het andere. In werkelijkheid is de ouverture van de Centrale Mogendheden slechts een berekende poging ten einde op de ontwikkeling van den oorlog invloed uit te oefenen en ten slotte een Duitschen vrede voor te schrijven. Zij heeft ten doel de meening in de geallieerde landen te verontrusten. Deze meening heeft reeds, in weerwil van alle gebrachte offers, geantwoord met bewonderenswaardige standvastigheid en een aanduiding van de eendigheid van de verklaring der Midden-Staten. Zij wil de publieke opinie in Duitschland en de andere Midden-Staten versterken, welke reeds zoo ernstig beproefd zijn door hun verliezen, uitgeput door de ekonomische uitsluiting en verpletterd door de uiterste inspanning, welke van hun volkeren wordt geëischt. Zij zoekt de openbare meening in de onzijdige landen te bedriegen en te intimideeren, welke meening sedert lang is gevestigd op de oorspronkelijke verantwoordelijkheid, omtrent de verantwoordelijkheid van hans een helder inzicht heeft en te helderziende is om de Duitsche oogmerken te verkiezen en de verdediging van de vrijheden der menschheid in den steek te laten.

Zij tracht ten slotte bij voorbaat in de oogen der wereld nieuwe misdaden te rechtvaardigen, als de duikbootenoorlog, wegvoeringen van werklieden, aanwerving van nationale strijdkrachten tegen hun eigen land en neutraliteitsschendingen.

Het is in het volle besef van den ernst, maar ook van de eischen van deze stonde, dat de regeeringen der geallieerden, onderling nauw verbonden en in volkomen overeenkstemming met hun volkeren, weigeren staat te maken op een voorstel zonder oprechtheid en zonder beteekenis.

Zij verzekeren nogmaals dat er geen vrede mogelijk is, zonder dat zijn verzekerd : herstel van de geschonden rechten en vrijheden, erkenning van het nationaliteitsbeginsels van het onafhankelijke bestaan der kleine Staten ; zonder dat een regeling is verzekerd strekkende om de oorzaken, welke sedert lang de naties hebben bedreigd, definitief te onderdrukken en de eenige doeltreffende waarborgen te geven voor de veiligheid der wereld.

De geallieerde mogendheden wenschen ten slotte de volgende overwegingen uiteen te zetten, welke den bijzonderen toestand betreffen waarin België zich bevindt na twee en half jaar oorlog. Op grond van internationale verdragen, onderteekend door vijf groote mogendheden van Europa, waaronder ook Duitschland werd geteld, verheugde België zich voor den oorlog op een bijzonder statuut, hetwelk zijn gebied onschendbaar deed zijn en het zelf onder waarborg der mogendheden beveiligde tegen Europeesche konflikten. België evenwel, ondanks, in weerwil van deze verdragen, de eerste aanranding van Duitschland. Het is daarom dat de Belgische regeering het noodig acht het doel nauwkeurig te bepalen, waarnaar België nooit zal ophouden te streven, strijdende aan de zijde der Entente-Mogendheden voor de zaak van recht en gerechtigheid.

België heeft steeds nauwgezet de plichten, door de neutraliteit opgelegd, in acht genomen ; het heeft de wapens opgenomen om zijn door Duitschland geschonden onafhankelijkheid en onzijdigheid te verdedigen en trouw te blijven aan zijn internationale verplichtingen.

In den Duitschen Rijksdag heeft de Kanselier deze aanranding erkend, de onrechtvaardigheid in strijd met het volkenrecht erkend en zich uit naam van Duitschland verbonden haar te herstellen.

Sedert twee en een half jaar is deze onrechtvaardigheid op wreede wijze verergerd door oorlogspraktijken en een bezetting, die de bronnen des lands uitput, zijn nijverheid verwoest, zijn steden en dorpen verpletterd, de slachtoffers van wegvoeringen en gevangenemingen vervielvuldigt en op het oogenblik dat Duitschland tot de wereld spreekt van vrede en menschelijkheid, voert het Belgische burgers bij duizenden weg en dwingt hen tot dienstbaarheid.

België verlangde vóór den oorlog in goede verstandhouding te leven met al zijn naburen ; zijn Koning en zijn regeering hebben slechts één doel, herstel van vrede en recht, maar zij willen slechts een vrede, die hun land de rechtmatige herstelling en verzekert en de waarborgen voor zekerheid in de toekomst. »

PERSSTEMMEN.

Hollandsche.

De « Nieuwe Rotterdamsche Courant » schrijft :

Het antwoord der Entente op het Duitsche voorstel, eene vredeskonferentie bijeen te doen komen, om aan dezen ontzettenden oorlog een einde te maken, moet voor alle vredesvrienden eene bittere ontgoocheling zijn geweest. Niet, dat iemand verwacht zal hebben, dat het voorstel der Centralen door de Entente zou worden aanvaard, maar zeer velen zullen toch wel gehoopt hebben, dat het antwoord niet zoo bot afwijzend zoude uitvallen, als het geval geworden is. Wat van gezaghebbende zijde in het Engelsche en in het Fransche Parlement was gezegd, liet nog zooveel gaatjes en hoekjes open staan, waarlangs het vredesduifje zou kunnen binnenglippen, dat er, ondanks de barsche woorden, waarmee op het officieele antwoord werd vooruitgeloopen, nog wel reden bleef, om met eenig vertrouwen de komende gebeurtenissen op diplomatiek terrein af te wachten.

Dit is nu veranderd. Het antwoord is kortweg afwijzend, en laat geen ruimte voor eene andere opvatting. Na het gelezen te hebben, begrijpt men eigenlijk niet, waarom de samenstelling zooveel tijd heeft moeten kosten. In het lichaam is het niet veel anders dan het eerste het beste artikel van de « Times », of welk ander blad men ook als voorbeeld zal willen nemen, en in de strekking komt het meer op, in één woord gezegd : doorvechten.

Er is, aan het slot van de grootendeels retrospektieve nota, één zinsnede, waarop optimisten misschien hun hoop zouden willen bouwen. De Entente, heet het daar, weigert rekening te houden met, staat te maken op « het onoprechte voorstel, dat zonder bepaalde strekking is ». Men zou daaruit kunnen afleiden, dat een voorstel, hetwelk minder in de lucht hing, dan het Duitsche van voor drie weken, een voorstel, waarin eene basis voor vredesonderhandelingen werd aangegeven, in gunstiger overweging zou kunnen worden genomen, doch wie — afgezien nog van de vraag of de centrale mogendheden tot zulk een nader gedefinieerd voorstel zouden te bewegen zijn ; het antwoord op de Amerikaansche nota geeft daaromtrent weinig vertrouwen ! — van de passage kennisneemt, die aan de bovenaangehaalde voorafgaat, zal optimistische verwachtingen spoedig laten varen.

Daar staat immers met zoovele woorden als de meening der Entente uitgesproken, dat een vrede, uitgaande van de gegevens van de tegenwoordige oorlogskaart van Europa, « enkel voordelig voor de aanvallers » zou kunnen zijn. En aangezien niet aannemelijk is, dat van Duitsche zijde een voorstel zal worden gedaan, gebaseerd op eene oorlogskaart, zooals de Entente-mogendheden die thans reeds voor de toekomst wenschen te zien, d. w. z. een voorstel, dat op de overwinning der Entente vooruitloopt, kan van een nieuw Duitsch voorstel niets worden verwacht...

Het is eene verschrikkelijke verantwoordelijkheid, die de Entente-mogendheden hiermede op zich hebben genomen, niet minder zwaar, dan op degenen rust, die voor het uitbreken van den oorlog verantwoordelijk moeten worden geacht. De nota van de Entente heeft de gelegenheid te baat genomen, om omtrent dit laatste nog eens hare opvattingen kond te doen. Dit gedeelte van de nota zou ongetwijfeld hebben gewonnen, indien het korter ware samengevat. Men overtuigt elkaar daarover niet op dit oogenblik. Wie voor het uitbreken van den oorlog schuld draagt, zal trouwens de historikus der toekomst hebben uit te wijzen. Gegevens om daaromtrent thans reeds te beslissen zijn er nog slechts uiterst weinig ; de oorzaken van den oorlog liggen ook heel wat dieper dan in de geschiedenis van de laatste dagen, welke onmiddellijk aan de oorlogsverklaring zijn vooraf gegaan ; en het getuigenis van degenen, die in Juli 1914 eene rol hebben gehad bij de ontzettende gebeurtenissen, die toen in de Europeesche diplomatie werden voorbereid, is ook niet het meest onpartijdige scheidsgerecht, om over schuld in 1914 te oordeelen. Wat de nota hierover zegt, is voorshands niets meer dan eene oratio pro domo.

Doch wie ook in 1914, en in de jaren die daaraan voorafgegaan zijn, de kwade daemon geweest moge zijn van Europa — de vraag daaruaar is eene gehede andere dan, en behoort afgescheiden te worden gehouden van de vraag, wie voor de voortzetting van den strijd, nu wel met verdubbelde verbitterdheid, aansprakelijk moet worden gesteld, en op het oogenblik, dat er een schijntje kans tot beëindiging van den menschenmoord gekomen was, dit glimpje licht opnieuw verduisterd heeft...

En dat dit niet geschied is, dat de Entente-diplomatie in de weken tijds, dat zij haar antwoord heeft overdacht, geen uitweg heeft weten te vinden, geen sprankje hoop gelaten heeft, dat aan den gruwelijken strijd voorecrst een einde komen zal op andere wijs, dan door opnieuw het hooge spel van het geluk der wapenen te spelen — dit moet voor alle vredesvrienden eene rampzalige teleurstelling zijn.

Er blijft nu voorshands nog slechts eéne kans : dat deze nota slechts is te beschouwen als een fier antwoord, direkt tot den tegenstander gericht, en dat de gelegenheid, die nu gemist werd, in het antwoord der Entente op Wilson's nota zal worden gevonden. Het is eene kans, maar zij is niet groot...

Engelsche.

LONDEN, 1 Januari. — De « Daily News » zegt : Het antwoord van de geallieerden is gelijk men verwacht had. Wat van belang is, is dat het bevestigt, dat de de Duitsche vredesvoorstellen enkel een oorlogsmanoeuvre zijn. Het Duitsche vredesaanbod is met dat al niet geveinsd. Duitschland verlangt hartstochtelijk naar den vrede. Het komt er alleen op aan, den prijs te weten, dien het er voor wil betalen en dien de geallieerden als voldoende zullen beschouwen.

De « Times » schrijft : Het antwoord van de geallieerden zegt alles wat noodig was om te zeggen en het zegt het met stelligheid en nadruk. De Duitsche nota was een onbeschaamd triomfgezang, een aanmaning om de onderhandelen op den grondslag van de overwinning van dat militarisme, hetwelk de geallieerden besloten zijn te vernietigen, omdat het met een duurzamen vrede niet te vereenigen is. Duitschland heeft zelfs niet in vage bewoordingen de vredesvoorwaarden aangeduid, waarom Wilson het gevraagd had. Wij twijfelen niet, dat als de geallieerden Wilson zullen antwoorden, zij, althans in groote trekken, de eenige voor hen aannemelijke voorwaarden zullen vaststellen. Als de onzijdigen, vervolgt de « Times » in zullen zien, dat Duitschland alleen op onze vernietiging uit is, zullen zij beter dan ooit ons vaste besluit begrijpen om al onze geestkracht aan te wenden ten einde onze onverzoenlijke vijanden te dwingen de voorwaarden aan te nemen, die wij besloten zijn hun ter wille van onze eigen veiligheid en van die van de menschheid, op te leggen.

De « Morning Post » zegt : Het verbond van de beschaving heeft zich opnieuw verplicht om tot het einde toe te strijden. Het is niet verwonderlijk, dat er in het antwoord van de geallieerden niets nieuws staat. Het antwoord van de geallieerden is een zedelijke overwinning die van belang is voor de beschaving. De geallieerden strijden voor gerechtigheid en vrijheid en om de bekrachtiging daarvan voor te schrijven. Daarom is de tusschenkomst van onzijdigen, die trachten die voorwaarden te ontwijken ,vruchteloos en moet zij dat blijven. Om dezelfde reden verklaren wij dat een vrede op de voorwaarden van Duitschland onmogelijk aangenomen kan worden.

Voor de eerste maal sedert het begin van den oorlog verklaren de geallieerden, dat beloften van Duitschland geen voldoende grondslag zijn om den vrede op te herstellen, dien Duitschland gebroken heeft. De geallieerden hebben niet lichtvaardig gehandeld. Zij hebben de gevaren voorzien en hebben in een verschrikkelijke leerschool ervaring, welke die gevaren zijn. Het is een oorlog tegen menschen, voor wie er geen misdaad bestaat, omdat voor hen geen zedelijke wetten bestaan. De geallieerden, die hun hulpbronnen zullen vereenigen, zijn besloten met dien vijand slechts door een overwinning af te rekenen.

Zweedsche.

STOCKHOLM, 2 Januari. — De « Nya Dagligt Allehanda » behandelt het eerst het antwoord der Entente. Het blad wijst op de juist geopenbaarde uitingen van Rudolf Kjellen; dat de handelwijze der Entente in tegenstelling is met de gezonde rede en de werkelijkheid. Dan zegt hij verder : Wat het schenden van België betreft, heeft Duitschland toegegeven en verklaard dat zulks nood g was voor zijne zelfverdediging. De beschuldigingen, welke de Entente doet om het Duitsche vredesaanbod af te wijzen, kunnen van neutrale zijde niet als objektief beschouwd worden. Geen verstandig mensch gelooft dat Duitschland uit kwaadwilligheid of veroveringszucht de halve wereld overvallen heeft. Wanneer iemand dit zelfs geloofd had, zou zijne overtuiging hevig geschokt zijn door het feit dat Duitschland, wanneer de oorlog zich ten zijnen gunste ontwikkelt, de hand reikt en zich bereid verklaart gematigde voorwaarden aan te nemen. — Met hunne bijtende afwijzing, treffen de Ententemogendheden niet alleen de Middenrijken, maar ook President Wilson ,die nooit aan de oorlogvoerenden eenige maning zou gedaan hebben, wanneer hij het eens was met de opvattingen welke de Entente uitdrukt. Zij treffen ook de onzijdige landen van Europa, die op vrede hadden gehoopt. Maar, zij treffen het meest de bevolking hunner eigen landen, die zoowel als de vijand, maar vrede hunkeren. De verantwoordelijkheid der staatslieden, die de nota opstelden, is verregaand voor nu en de toekomst.

Eene Italiaansche stem.

ROME, 2 Januari. — « Tribuna » schrijft : De nota der Entente is kort, klaar en juist. Men kan hopen, dat de wisseling van nota's hiermede een einde zal nemen. De groote oorlog, welk sedert bijna drie jaar in Europa woedt, kan niet door gevoelerige redenen eindigen.

De indruk in Amerika.

GENEVE, 3 Januari. — De « Echo de Paris » meldt uit Londen : De antwoordnota der Entente werd gisteren aan de Amerikaansche regeering overhandigd. Lansing laat er zich niet over uit.

Volgens de « Matin » vinden de leiders in Washington in het antwoord der Entente het vast besluit der Verbondenen den oorlog voort te zetten tot hun doel bereikt is. Men denkt dat Wilson geene verdere pogingen meer in 't werk zal stellen.

De « Journal de Genève » bevestigt dat het antwoord der Entente op de nota van Wilson, nieuwe uitlatingen zal bevatten over het inzicht der Entente den oorlog voort te zetten.

De Bemiddeling der Onzijdigen.

De Nota van Wilson.

Een Engelsch blad geeft raad voor het antwoord der Entente.

AMSTERDAM, 2 Januari. — Aan het « Algemeen Handelsblad » wordt uit Londen gemeld : De « Westminster Gazet » rechtvaardigt de weigering der Verbondenen om onderhandelingen te beginnen, maar gelooft echter dat nog een uitweg is over Amerika en de andere onzijdige landen. De weigering der Entente beteekent, dat zij zekere oorlogsdoeleinden heeft, waarover niet heeft gesproken te worden voor zij met de wapens bereikt zijn of de vijand ze toestaat. Dit geldt voor alle kwesties van grondgebied en alle aanspraken, die op grondslag der oorlogskaart gedaan worden. Zij worden, zoolang de oorlog duurt, beheerscht door de militaire kracht, en zoolang de Entente den toestand niet ten hare gunste heeft gebracht, moet niet geredetwist doch gehandeld worden.

Maar dit geldt niet voor het wederopbouwen van Europa na den oorlog, en het is voor geen nietige redenen, dat de verbondenen hunne gedachten daarover niet verspreiden of met bevriende onzijdigen onderhandelen. Het blad zegt verder : Zeggen wij aan Wilson dat de kwesties van grondgebied, waarbij de Middenrijken en wij ook belang hebben, nog van de beslissing van den oorlog moeten afhangen, daar de vijand zich als overwinnaar doet doorgaan ; dat wij echter graag met hem (Wilson) over zijne plannen voor een duurzamen vrede door een Volkerenbond willen onderhandelen. Er bestaat geen hinderpaal tot voorlezoling der debatten, op dezen grondslag, zoolang de oorlog duurt ; ons grootste oorlogsdoel is de verzekering van den toekomstigen vrede. Alhoewel onze nota aan de Middenrijken afwijzend is, kan toch ons antwoord aan Wilson in dezen zin positief zijn.

Nog geen antwoord.

LONDEN, 2 Januari. — Reuter vernoemt, dat de geallieerden nog niet op Wilson's nota over den vrede geantwoord hebben. Men heeft het passend geacht, dat er een redelijken tijd zou verloopen tusschen de overhandiging van het antwoord op de Duitsche nota en die van het antwoord aan den President van Amerika. Het koncept van de nota is echter gereed. Men acht het nu waarschijnlijk, dat ze binnen enkele dagen zal worden afgezonden.

Reeds is bekend gemaakt, dat de Spaansche regeering zich niet aansluit bij den stap van de Vereenigde Staten en dat men niet verwacht, dat Nederland eenige aktie zal ondernemen.

Noord-Amerika zal het vooral interesseeren, dat de pogingen, om een bond van Zuid-Amerika tot stand te brengen, niet met veel sukses zijn bekroond. Zulke belangrijke Staten als Argentina en Brazilië zullen evenmin als verscheiden kleinere Staten stappen doen. De Amerikaansche vertegenwoordigers in verschillende hoofdsteden hebben op eenige punten mondelinge toelichtingen verstrekt, ten einde wat niet duidelijk was, op te helderen.

Wilson's vredesbedrijf.

Volgens berichten uit de Parijsche bladen van Zondag meldt de « Uniter Press » dat de regeering van Washington aan de oorlogvoerende mogendheden ambtelijk heeft medegedeeld, dat volgens de opvatting van Wilson de plicht van den bemiddelaar des vredes ook de bemiddeling insluit van gebeurlijke onderlinge geheime voorstellen.

FRANKFURT A. M., 3 Januari. — Aan de « Frankfurter Zeitung » wordt uit Amsterdam gemeld : Wilson wenscht dat de Senaat zijne vredesvoorstellen beter ondersteune, om te toonen dat gansch de bevolking achter hem staat. Over deze zaak had Wilson een onderhoud met de aanvoerders der demokratische partij. Indien de oorlogvoerende mogendheden zijne nota afwijzen, zal hij voor den naastkomenden tijd van verdere bemoeiingen afzien.

Een nieuwe nota der Vereenigde Staten ?

Volgens de Parijsche bladen van zondagavond zou de « United Press » vernomen hebben, dat de regeering te Washington de oorlogvoerenden ambtelijk medegedeeld zou hebben, dat de opvatting van haren bemiddelingsplicht evenzeers de overhandiging van gebeurlijke geheime voorslagen insluit. Wilson verblijft in het Witte Huis, alwaar hij dagelijks besprekingen heeft met Lansing. Wilson heeft verklaard dat al zijne opmerkzaamheid thans in beslag genomen was door de vredeskwestie.

Vredesbetoogingen.

Men meldt uit Nieuw-York, dat monsterbetoogingen voor den vrede zullen belegd worden te Nieuw-York, Chikago, Denver en San-Francisko, alsook in andere steden.

De Skandinavische Nota.

Het Duitsche antwoord.

BERLIJN, 2 Januari. — De antwoorden op de nota der Noordsche Rijken, van 29 December, zijn gisteren overhandigd. Daarin verklaart de keizerlijke regeering zich ten volle eens met de beweegredenen die de regeeringen in hunne nota geleid hebben, verwijst dan naar de Duitsche nota van 12 December en naar het antwoord op de opwekking van Wilson. De nota eindigt met de opmerking dat het van onze vijanden zal afhangen of het aanbod aan de wereld den vrede zal terugschenken.

De andere Onzijdigen.

Geene Hollandsche nota.

DEN HAAG, 2 Januari. — Naar aanleiding van de uitlating van den Bulgarschen minister-president dat ook Nederland den stap van Wilson zou steunen, verklaart het Korrespondentie-Bureel, uit goede bron vernomen te hebben, dat zulks niet voorzien wordt.

Legerberichten van de verschillende fronten.

DUITSCHE.

BERLIJN, 3 Januari. — Bericht van heden middag : WESTELIJK KRIJGSVELD.

Legers van den Duitschen kroonprins :

Bij klaarder weer ontwikkelde zich 's namiddags in het Maasgebied een levendige geschutbedrijvigheid. In het Priesterbosch drongen patroeljes van het landweerinfanterieregiment nummer 93 tot in de derde Fransche loopgracht vooruit; na vernieling van de verdedigingsinrichtingen keerden zij met 12 gevangenen terug.

OOSTELIJK KRIJGSVELD.

Legergroep van veldmaarschalk prins Leopold van Beieren :

Bezuiden het Drisvjati-meer verdreven wij Russische verkenningskommando's. Ten oosten van Zloczov, nabij Manajov, haalden aanvalsafdeelingen van de lijfhuzarenbrigade; samen met Oosterrijksch-Hongaarsche infanterie, drie officieren en 27 man uit de Russische linies.

Legers van generaal-overste aartshertog Jozef :

Krachtige aanvallen van den vijand op den Mt. Faltoecani brachten hem alleen zware verliezen op. Tusschen het Sosoita- en het Poetna-dal werden verscheidene hooglen stormenderhand veroverd, tegenaanvallen van Russen en Roemenen afgeslagen en Barsesci en Topesci na een gevecht bezet.

Legers van veldmaarschalk von Mackensen :

Onze krijgsverrichtingen worden planmatig voortgezet. In de bergen tusschen het Zabala-dal en de vlakte, drongen Duitsche en Oosterrijksch-Hongaarsche troepen den vijand in noordoostelijke richting achteruit. Ten westen en ten zuiden van Focsani staan de troepen van het nagenoeg leger vóór een versterkte stelling der Russen. Pinteoesti en Mera, aan de Milcovoel, werden stormenderhand veroverd; 400 gevangenen werden binnengebracht. In de Dobroedsja zijn de Russen, ondanks hun taaien tegenstand, verder in de richting van Vacarcui, Joejiloe en naar Macin achteruitgedrongen.

Macedonisch front :

De toestand is onveranderd.

BERLIJN, 3 Januari. — Bericht van hedenavond : In de Dobroedsja werden Macin en Jijila ingenomen.

OOSTENRIJKSCH.

WEENEN, 3 Januari. — Bericht van heden middag : OOSTELIJK KRIJGSVELD.

Nieuwe vooruitgang in de Dobroedsja. Ten zuiden en ten westen van Focsani zijn de Oostenrijksch-Hongaarsche en Duitsche strijdkrachten onder generaal von Falkenhayn tot aan den sterk bevestigden sektor van Milkovoel vooruitgekomen. Verder ten noordwesten wierpen zij den vijand uit Mira terug.

Aan den zuidelijken vleugel van het legerfront van generaal-overste aartshertog Jozef drongen wij tot voorbij Negrilesci vooruit. Ten zuidoosten van Harja en den Fultoekanoeberg, ten westen van Soelta, werden hevige aanvallen des vijands onder voor hem zware verliezen afgeslagen.

In den sektor van Mesticanesti verijdelden onze bewakingstroepen door bajonet- en handgranatengevechten de Russische aanvallen. Bij Manajof, ten oosten van Zloczow, bracht een bestormingsafdeeling, samengesteld uit onze en Duitsche strijders, door een goedgeslaagden uitval, drie Russische officieren en 127 minderen als gevangenen binnen.

ITALIAANSCH KRIJGSVELD.

Niets van beteekenis.

ZUIDWESTELIJK KRIJGSVELD.

Niets van beteekenis.

BULGAARSCH.

SOFIA, 3 Januari. — Bericht van den generalen staf van 2 Januari :

Macedonisch front :

Zwak geschutvuur in enkele frontvakken. Aan de Stroema, patroeljegevechten. In de streek van Seres en Drama legden de vijandelijke vliegeniers een vruchteloze bedrijvigheid aan den dag.

Roemeensch front :

Wij wierpen den vijand ,die hardnekkig tegenstand bood, na uiterst verbitterde gevechten, uit de krachtig versterkte stelling aan hoogte 364 en hoogte 179, nabij Loekovicze. De gansche vijandelijke stelling viel met Loekovicze in onze hand. De vijand trok terug op een achterwaarts gelegen, goed versterkte stelling, op de linie die van 300 stappen beoosten Macin in noordelijke richting loopt tot aan de hoogte 105, aan den Donau. Wij namen nog 217 Russen gevangen.

TURKSCH.

KONSTANTINOPEL, 3 Januari. — Bericht van het groot hoofdkwartier van 2 Januari :

Op het Tigrisfront viel de vijand den 31 December

een deel onzer stelling aan, maar werd met groote verliezen teruggedreven; zijne verliezen worden op 5-600 man geschat.

Van de overige fronten geen gebeurtenissen van belang.

FRANSCHE.

PARIJS, 2 Januari. — Bericht van 3 uur namiddag : Na levendige werkzaamheid van het geschut, eenige schermutselingen tusschen kleine posten in het Priestersbosch en in het bosch van Jury, ten noordwesten van Fleury.

PARIJS, 2 Januari. — Bericht van 11 uur namiddag : Levendige geschutstrijd op het front Hardaumont-Bezonvaux; bij tusschenpoozen op het geheele front.

ITALIAANSCH.

ROME, 2 Januari. — Bericht van den generalen staf : In antwoord op vijandelijk vuur heeft onze artillerie de linies en verbindingswegen van den vijand onder samengetrokken vuur gehouden en daarbij in den omtrek van Castagnavizza (Karst-hoogvlakte) een munitiestapelplaats in de lucht laten vliegen.

Den 31 December, te middernacht, en op den nieuwjaarsdag hebben de vijandelijke batterijen herhaaldelijk Goerz beschoten, waar slechts stoffelijke schade is aangericht.

Vijandelijke vliegtuigen hebben aanvalspogingen gedaan op de hoogvlakte van Sette Communi, in het Sugana- (Brenta)-dal en op den Karst. Een der vliegtuigen moest onder ons vuur overhaast binnen de vijandelijke linies landen.

Ter Zee.

Een Fransch linieschip getorpedeerd.

Aan de Zwitsersche bladen wordt uit Milaan gemeld, dat het Fransche linieschip « Verité », groot 14,870 ton, nabij Malta door een Duitsche onderzeeër getorpedeerd werd. Het oorlogsschip ligt thans voor deze haven voor anker met zware avarij.

Een Nederlandsche torpedojager gestrand.

De Nederlandsche torpedojager die zaterdagnacht ter hoogte van Zwanenburg op een golfbreker sloeg, moet als verloren beschouwd worden. Een sergeant, die het ongeluk zag aankomen, had de tegenwoordigheid van geest de pistolen van de torpedos af te nemen, waardoor eene ontploffing vermeden werd.

Gestrand.

LONDEN, 3 Januari. — Reuter meldt : Het stoomschip « Westerton » (7,000 ton), van de Leiland-Lijn, is gestrand en geheel verloren.

KOPENHAGEN, 2 Januari. — Volgens een bericht van het Petersburgsch Telegraafagentschap uit Tsjisoe, diep het Japansch stoomschip « Sjankakoe Massoe » op eene rots, 7 werst van Tsjisoe en zonk bijna onmiddellijk. Alle passagiers, 300 Chineezen, 40 Japanners en 2 Amerikanen, alsook de bemanning vonden den dood.

Vergaan.

IJMUIDEN, 2 Januari.— Men gelooft dat de vischersboot « IJm. 113 » vergaan is.

Een Fransche hulpkruiser verloren.

BERN, 3 Januari. — De « Matin » meldt uit Cherbourg : Van den patrouilleerenden hulpkruiser « Rouen » kwam in den nacht van Zaterdag een draadloos noodsein uit de streek van Casquet. De sleepboot « Centaure » werd onmiddellijk ter hulp gezonden. Sedert dit oogenblik is men zonder nieuws van dit schip. Patrouilleervaartuigen en sleepbooten zoeken het tot nog toe te vergeefs. Drie zwaargewonden van de « Rouen » zijn opgevischt.

In den grond geboord.

— LONDEN, 3 Januari. — Lloyds bericht dat het Engelsch stoomschip « Hollybranch » (3,658 ton) en het Noorsch stoomschip « Erika » (748 ton) tot zinken gebracht werden.

Korte Telegrammen.

STAVANGER, 2 Januari. — Een bevoerder van kolen der stad, ontving gisteren voormiddag telegrammen van zijne vertegenwoordigers in Engeland, dat alle vergunningen voor Noorwegen op 31 December opgeheven werden.

— BERN, 3 Januari. — « Petit Parisien » meldt uit Rome : De Italiaansche gezant in Parijs is te Rome aangekomen en hield een lange bespreking met Boselli en Sonnino.

— Het Hongaarsch ambtelijk blad maakt bekend dat er amnestie zal verleend worden ter gelegenheid der kroningsfeesten. Kleine straffen zullen worden kwijtgescholden; voor de groote straffen zal de minister van rechtswezen voorstellen doen.

Gemengd Nieuws

De Overstroomingen.

TE BRUSSEL.

In de gemeenten Etterbeek, Ixelles, Ukkel en Vorst is er geen gaslicht meer, daar de gasfabrieken, wegens het overvloedige water ontoegankelijk zijn.

Zondagnamiddag bereikte het water van de Zenne het gewelf onder de lanen van het centrum. Overstroomingen hadden plaats in de Schouwburgstraat, in de Teleboonstraat en in al de huizen langs de Zenne, gelegen op het gebied van Sint-Joost-ten-Noode, Sint-Jans-Molenbeek, Laken en Schaarbeek.

Op den hoek van den Antwerpschen steenweg en van de Alsusstraat is het oude politiekommissariaat overstroomd. Daar bevindt zich thans het voedingsmagazijn. Men heeft de brooden en de eetwaren in allerhaast moeten wegnemen.

TE VILVOORDE.

Het wassen van het Zennewater begon Zaterdagmorgen te Vilvoorde. 's Morgens om 8 uur waren er nog maar enkele plassen water in de kelders. Te 10 uur stond het water reeds 12 centimeter hoog en van 's middags af begon de overstroming ernstig te worden en men moest beginnen te redden wat te redden viel. Zondag stond in diezelfde kelders het water 60 centimeter hoog, in andere tot op 1 m. 20 ja zelfs tot op ongeveer 2 m. 50.

Alhoewel er dringende maatregelen genomen werden, bleef de overstroming Maandag nog dreigend. De tram 53 die naar Vilvoorde gaat, kon slechts tot op een kilometer van de stad geraken.

De overstroomde streek begon reeds vóór de stilstand van den tram. Overal zag men uitgestrekte rechthoeken, waarin het water stond als in vijvers en waaruit men de stammen van boomen zag oprijzen. Bij de herberg der « Drie Fonteinen » is alle toegang onmogelijk. Honderd meter ver in het water ziet men twee mooie huisjes; deze moeten bij middel van bootjes bevoorraad worden.

TE VORST.

Ook te Vorst heeft de Zenne veel schade toegebracht. Van op de hoogte in de nabijheid van den Brusselschen steenweg ziet men slechts watervlekken tot bij Kuregem-Anderlecht. Op vele plaatsen verdrinken paarden, koeien en andere dieren. Geen menschenlevens zijn echter te betreuren, uitgenomen te Tweebeek, waar twee personen in het water omkwamen.

Zondag, rond middag ,heeft het water van de Zenne met een groote ontstuimigheid de gebouwen van de brouwerij M. B..., Hertstraat, dichtbij de gasfabriek van Vorst overweldigd en heeft den gasmeter doen springen. Er had een schrikkelijke ontploffing plaats, op het oogenblik dat het gas, dat in overvloed langs de gebroken buis ontsnapte, in aanraking met het vuur kwam. De vlammen sloegen hoog op en veroorzaakten alzoo een brand ,die na een uur tijds door het pompierskorps kon geblusscht worden. De schade is zeer groot.

De overstroomingen werden gisteren door veel wandelaars bezocht. Toch zijn de herbergiers niet tevreden, want, zien ze dit jaar veel wandelaars, toch hebben ze weinig kliënten gezien.

Een stoute diefstal. — Verleden nacht werd bij M. B..., pasteibakker, Grasmarkt, een stoute diefstal gepleegd. De inbrekers zijn langs den bijzonderen ingang binnengeraakt en zijn doorgedrongen tot in het bureel waarin zich twee brandkasten bevonden. Zij hebben de twee brandkasten doorboord en er ongeveer 12,000 frank in geld en bankpapier gestolen. De bewoners van het huis zijn niets gewaar geworden en de dieven konden er alzoo ongestoord van doortrekken.

Calebasse, steisel A. V., de beste op de wereld, pijp naar de mode, heerlijk om uit te rooken. 11-13, Beierenstraat (rue de Bavière), Brussel. 2 fr. 50; 1/2 ecume, 5 frank; met mondstuk in ambre, 11 frank. Zuinig rookend, laat toe al den tabak droog te rooken. Bijzondere prijzen voor verkoopers uit de tweede hand. 3593

De wanhoop eener moeder. — Men is tot de ontdekking gekomen van een smartelijk drama door het vinden in de Theems van het lijk eener Belgische vrouw. Een gevlucht echtpaar leefde te Chelsea met zijn kinderen. Het jongste was pas zeven maand. Het oudste der meisjes, bij eene poging om haar broertje te kussen, stootte de wieg om en het kindje, dat er uit viel, bleef op den slag dood. De moeder maakte zich zoo bedroefd over dezen wreeden dood, dat zij uitging onder het voorwendsel van een boodschap te doen en zich in de rivier wierp.

Kleine Kroniek

Een pikant tusschengeval der overstrooming.

De toeschouwers, die hun plaatsen kwamen innemen in de zaal van het Olympia-theater, den dag waarop de overstrooming haar eerste opvolgen te Brussel deed gevoelen, vermoedden niet, dat een tragi-komisch tooneel zich eiders afspeelde dan op de planken. Een plotselinge was deed zich voor in de kelderingen van het theater, waar zich de kleedkamers der artisten bevinden. Komedianten, mannen en vrouwen, maakten zich gereed voor de voorstelling, welke ging beginnen, toen de alovermeldigende vloed stoomde bracht. Het was niet zoo'n kleine ontsteltenis : radelooze vlucht, kreten, tumult, een waar theaterkunstje, waaraan de regisseurskunst vreemd was gebleven. En terwijl artisten, keppers en kleedsters trachtten kostumes, toiletten en snuisterijen in veiligheid te brengen, namen de tooneelknechts, vastberaden door het slijkerige water wadende, de dames op hun forsche schouders. Het was een afwisselingsvolle redding ! Boven vervolgde de komedie haar loop, terwijl in de verlaten kleederingen, eenige pruiken en andere tooneelbenoodigheden, die niet spoedig genoeg gered konden worden, droefgeestig op het water dreven, dat steeds steeg...

In de Brusselsche politie.

De heer Keffer, adjunkt bij de 7e afdeeling en de heer Buys, adjunkt bij de afdeeling, werden tot officier-opziener benoemd. De heer Keffer wordt in de 7e afdeeling vervangen door den heer Lefèvre van de 4e afdeeling, en M. Buys door den heer Spitaels der 2e afdeeling.

Werden hiudenlijk tot adjunkt-kommissaris benoemd : de heeren Walleghem (2e afd.), Moureux (3e afd.), Seyl (4e afd.), Van Boekel (5e afd.), Gilchof (3e afd.), Strickaert (2e afd.) en Deblaker (5e afd.).

DAGELIJKSCH PRAATJE

Moderniteit.

Leopold Courouble heeft ons een rake beschrijving gegeven van de Brusselsche zeden in de beschedenstad ; hij heeft gewezen op het belachelijke naäpen van Fransche manieren in den kleinen burgerstand en den draak gestoken met diegenen, die hun Vlaamsche toog akrobatenwerk doen verrichten door haar een vreemde taal te doen brabbelen. Uit de boeken van Courouble is voorzeker bij de heeren Fonson en Wicheler het eerste denkbeeld voor hun « Mariage de Mlle Beulemans » ontsproten.

Maar toch, in die werkjes treft men nog eenvoudige, brave menschen aan, die, ondanks hun behoefte om Fransch te radbraken, doodeerlijk zijn en uiterst fatsoenlijk door de wereld komen. De kleinhandelaars met wie we kennis maken, verkoopen nog goede waar tegen een redelijke winst, en de klanten worden bij hen in volle vertrouwen bediend. Er was nog geen elektrisch licht in de winkelkamer, en er stond geen zelfwerkende geldteller op den toog ; geen winkeljuffers op hooge hakken gaven staaltjes van naar onbetwistbaar taalgenot als onvermoeibare taternoters ; de lui kochten, betaalden, en namen hun pakjes mee huistoe. En de wereld draaide, zonder dat we 't wisten.

Nu is dat alles veranderd. Toen ik een kleine jongen was, — dit is al een heel tijdje geleden, — gerieden de apothekers hun pilrokens in kleine, dunne houten doosjes, en hun zalf in een mosselschelp. Er werden nog geen advertenties geplaatst voor de oorbaarlijke voortbrengselen der artsenijkunde, en 't gaf heel wat drukte toen de eerste advertentie van dien aard in de krant verscheen, deze van de « Ravalenta Arabica » : de spotvogels en de boddejesmakers vonden het zoo ongewoon, dat ze er een kneepje of wat op rijmden, waarin verzekerd werd, dat zelfs het veelbesproken geneesmiddel de Paus in hoogsteigen persoon van den dood gered geworden was. Voor 't overige verkochten de mannen van het vergift in hoofdzaak Engelsch zout, moederkenszalf, diapalmpleister — waar de tooneelspelers nu een Vlaamsch neus mee aanplakken — en echels, die vol plichtsbetrachting toegerden en zich heldhaftig verzadigden aan 't bloed dat we te veel hadden. Bleek het noodig, dan kwam de apotheker u zelf bezoeken, en bracht hij een klysterspuit mee. En, ik herhaal het, de wereld draaide, alsof ze er haar brood moest mee verdienen.

Ik ben nu wel geen vijand van den vooruitgang. Ik zie graag, dat in een elektrisch verlichten winkel een blondere juffer de waar aanprijst en haar goddelijken glimlach als toemaatje geeft. Ik vind het niet meer dan verstandig dat artsenijmannen door de kranten te weten laten, dat ze een probaat middel hebben uitgevonden tegen likdoorns en schele hoofdpijn. In stede van in een dun houten doosje hun pillen, en in een mosselschep hun zalf te gerieven, worden die produkten in sierlijke verpakkingen afgeleverd, met allerlei druksels en prentjes, en dat laat weer een boel menschen leven welke die verpakkingen vervaardigen. De zieke betaalt daar wat meer voor zijn moederkenszalf, maar dat zal hem in 't vervolg aansporen om veel zoo gemakkelijk meer ziek te worden. Wie ziek is moet weten wat het is. Lindenthee draagt nu een naam als een zevenslaper, maar ge moet er meer voor betalen. Dat is niet meer dan billijk.

En dan, waar zijn de kruidenierswinkels van vroeger, waar een dikke, gezonde bazin achter de toonbank stond, of de baas zelf, met een Grieksch potsje waarvan de kwispel over zijn oor bengelde ? Toen werd alduar nog zeep verkocht, en rijst, en kruinoot, en koffie, en dat heette dan zeep, en rijst, en kruinoot, en koffie, zoo dat iedereen wist wat hij voor zijn zuurgewonnen stuivers krueg. En het was, zoowaar, echte koffie, hoe onwaarschijnlijk dit ook moge heeten. Koffie, die in 't Oosterland geboren was, en die noch buikkrampen, noch hoofdpijn bezorgde. Er steeg uit den winkel een geur op van gezondheid en welgedaanheid, en daar kon een huisvrouw moeilijk voorbij.

Wat zien we nu ? Nu ik de een na ander iedere maand een kapper zakt vermorsen om de lui aan de raden, nun leven te vereenvoudigen, heet het goedje, dat koffie moet verbeelden, « torrealine », tot grooter jolijt van de revueschrijvers. Men zal in de toekomende eeuwen nooit te weten komen uit wat die torrealine bestond, maar men zal zich herinneren, dat het ding een naam droeg als de buitelsprong van een akrobaat. Wat de kruidenierswinkels betreft, die dragen nu den weidschen naäm van « epicerie mondiale », en dat zou nog maar een half kwaad zijn, als er maar iets te verkrijgen was, dat zelf of bruikbaar is. Alle artsenijwaringen prijken met den naam van « institulen », maar het Engelsch zoun daar verkocht wordt doet precies hetzelfde effekt als dat, welk door Pijnappel zaliger uit Conscience's « Een O te veel » aan zijn laborerende klanten werd bediend. De handmaatschappijen noemen zich « vereenigingen voor lichaamsopoeding » en een koerschool voor paarden bestaat niet, of ze moet « hoogeschool der mode » heeten. Waar eenige heeren in hun hemdsmouwen op een biljart drie karambolen te roet spelen, daar heet het bierhuis « Academie de billard ».

Ik heb te Rijsel een kraamken gezien bestaande uit vier houten planken en een dekzeil, en dat heette « A la Renaissance des Beaux-Arts ». En daar verkocht een roodneuzige slampamper gebraden kastanjes voor vijf cent de twaalf.

We leven nu in een tijd, waarop me maan een zeepbel een naam geeft als een suikerbrood. Let er eens op : als 't zoo voortgaat, dan zal zeker voorwerp, dat we 's nachts al eens noodig hebben wanneer we eenige glazen lambik hebben gedronken, een « lacrimatoire de la décadence » heeten.

En we zullen er noch geleerder, noch ouder door worden.

STAF.

BINNENLAND

UIT GENT

In 't water.

Zondagavond viel E. De Cock in de vaart van Terneuzen. Hij werd gered door bijgesnelde schippers.

Honderdjarige overleden.

Op 31 December 1916 is te Gentbrugge overleden de genaamde Juliana Impens, geboren op 13 Oktober 1815. Zij had dus den ouderdom van 101 jaar bereikt.

Brutaal.

Maandagnamiddag rond 4 1/2 uur, greep op een tramrijtuig der lijn n. 1 (Rabot) een stuitend voorval plaats. Een persoon welke dicht bij het Belfort op het voorplatform van het rijtuig was gestegen schoon de menschen er zich reeds verdrongen, werd door den ontvanger gemaand het rijtuig te verlaten. Daar echter het rijtuig reeds in gang was deed de reiziger opmerken dat hij het met kon en wachten moest tot aan de eerste standplaats. Wat er daarna meer gezegd werd was niet met zekerheid vast te stellen, doch al met eens gaf de ontvanger den reiziger een slag in het aangezicht zoodat zijn hoed op de straatsteenen terecht kwam en hij zelf, gelukkiglijk zonder zich te bezeeren, van het rijtuig tuimelde.

Twee personen welke op de tram stonden gaven dadelijk hunnen naam en verklaarden zich bereid als getuigen op te treden. Dergelijk brutaal optreden mag niet geduld en een onderzoek dringt zich op ten einde de verantwoordelijkheden duidelijk vast te stellen.

Biljetten en geldstukken.

Zekere Gentsche banken hadden een bericht uitgegeven, volgens hetwelk van 1 Januari e. k. af zij de kaspapieeltjes van de stad Gent der eerste uitgiften niet meer zouden aannemen. Deze mededeeling heeft opschudding verwekt. Vele personen hebben daaruit afgeleid, dat bedoelde biljetten niet meer geldig waren. Daar is natuurlijk geen sprake van. De terugbetaling dezer bons is en blijft door de stad gewaarborgd. Alleen zien tal van biljetten der eerste uitgiften door het lange gebruik er verschuurd en onzindelijk uit. De stad trekt ze uit het verkeer terug naar gelang zij aan de gemeentelijke winkelten ontvangen worden. De stad heeft eveneens een groote hoeveelheid noodmunt uitgegeven in stukken van 50 centiem, 1 en 2 frank. Dit geld wordt met den dag zeldzamer. Redelijkerwijs kan men niet veronderstellen, dat het publiek het opgestapeld heeft en verborgen houdt, met hetzelfde doel, als de zilverstukken van vijf frank. Hunne verdwijning heeft een anderen grond. Er worden inderdaad sedert eenigen tijd groote getallen borden, vazen en andere dergelijke zaken vervaardigd, wier inkrustaties uit geldstukken het voornaamste siermotief uitmaken. Deze snuisterijen zijn zeer in trek. Het gemeentebestuur kan slechts met een gunstig oog deze nieuwe mode aanzien, welke de Stad in staat stelt een zuivere en aardige winst te verwezenlijken, daar de geldstukken, welke in het metaal verwerkt zijn, natuurlijk niet meer terugbetaald moeten worden.

UIT ANTWERPEN

In het kontrôle.

Tijdens de eerste helft van Januari kan men verkrijgen :

Rijst : een rantsoen (voor een halve maand) van 250 gram, tegen 19 centiem.

Graan : een maandrantsoen van 100 gram, tegen 6 centiem.

Reuzel : een maandrantsoen van 200 gram, tegen 90 centiem.

Jonge maïs : verkoop als vroeger.

Sedert 1 Januari werden ook te Antwerpen veltkaarten ingevoerd.

Afsterven.

Wij vernemen het afsterven van Frederik Delvaux, stokhouder der Balie van Antwerpen.

UIT OOST-VLAANDEREN

De overstroomingen in de Dendervallei.

Na vijf dagen en vier nachten onophoudende regens, is de gansche Dendervallei overstroomd en voornamelijk de stad Ninove, welke van dit oogenblik af het meest te lijden heeft gehad. Het waterpeil der rivier is 31 centimeter boven dat van in 1880 gestegen. Men herinnert zich alsdan de laatste groote overstroomingen gezien te hebben. De uitgestrektheid der watervlakte die geheel de streek bedekt, is langs alle zijden onpeilbaar. Tal van koeien die op de weiden liepen, zijn verdronken. Geen enkel kelder is gespaard gebleven en op verscheidene plaatsen heeft het water eene hoogte van 1 m. 20 bereikt. In de huizen zijn de bewoners op de verdiepingen moeten vluchten. 't Is het geval bijvoorbeeld op de Kaai te Ninove, den gehuchte « Os », « Nederwijk », in de « Vemarsbroeken » en « Herbriekhove », alsook in de gemeente Oeltet. In de Gieraardsbergschestraat is de Molenbeek uit hare bedding getreden ; een soldaat welke zich door de duisternis had laten misleiden, is er ingesukkeld, maar kon gered worden. De vervoerdienst op de brug van den Burgtdam moest Zondag en Maandag onderbroken worden. De voetgangers zelfs waren verplicht den Dender over te schrijden langs een ijzeren bijbrug, daar de overvloedige stortregens de houten brug in dunne vaart dreigden mede te sleepen. De schade veroorzaakt aan de nijverheidsinstellingen « Union Alumettière », « Stichelmans en broeders », « Filferie Moderne » (wij zullen er niet meer noemen) is onberekenbaar. In de elektriekfabriek staan de dynamos onder water en kan de stad weldra in de duisternis gedompeld zijn. Al de bruggen worden bewaakt door de krijgsoverheid ; de bewoners zijn verplicht zich kunne benoodigdheden door middel van bootjes aan te schaffen. De trandienst van den buurtspoorweg Ninove-Brussel is opgeschorst. Er zijn vele ongelukken te betreuren. Op 17 plaatsen, tusschen Aalst, Ninove, Geeraardsbergen en Ath is de Dender buiten zijne oevers getreden. De kenkoopvoorraden, aardappels, enz., zijn totaal verloren in meerstal de kelders. Op de laatste plaatsen zijn de huizen in grooten getale ingestort of ten minste gebarsten. Het verkeer in de straten is onmogelijk geworden en het regent onophoudend voort ! 't Is eene ware ramp.

L. B.

Overstroomingen te Aalst.

De Dender is buiten hare oevers getreden. De bergemeerschen staan onder water en de bewoners werden met booten uit hunne woningen gehaald.

Aan het Vredepark en de St-Annabrug staan de straten ook onder water en is alle verkeer belemmerd.

Sedert 1880 heeft men zulk hoogwater niet meer vastgesteld in Aalst.

ALLERLEI

Bulgarije zonder Kerstmis.

De Bulgaren beleefden dit jaar iets dat zelden in de wereldgeschiedenis voorkomt. Ze zijn het eenige volk in de kristelijke wereld, voor wie in het jaar 1916 geen Kerstmisfeest bestond. De in Bulgarije van staatswege sedert 1 April 1916 nieuw ingevoerde Gregoriaansche kalender en diens hardnekkig vijandige weigering door de Kerk hebben dit wonder teweeggebracht.

De Juliaansche kalender, aan denwelken de Bulgaarsche kerk zich vasthoudt, verschilt 13 dagen met den Gregoriaanschen, dus nu ook van de officieële Bulgaarsche dateering ; den 25 December van de oude tijdrekening stemt dus in de nieuwe overeen met den 7 Januari ; de Bulgaren vieren dus het kerkelijk Kerstfeest na het nieuwjaarsfeest en zullen, zoolang de kerk zich bij de nieuwe tijdrekening niet aansluit, twee Kerstfeesten hebben, die harmonisch het jaar omramen, of, wat op hetzelfde neerkomt, in 't geheel geen. Waarschijnlijk daarom hadden we in dit jaar zonder Kerstdag ook geen sneeuw. Sedert eene week heerscht er rond Sofia een echt lentewéder, gelijk men er geen schooner droomen kan. Sleutelbloempjes en sneeuwklokjes bloeien volop in de tuinen van Sofia en ze steken zoo guitig hun kopjes omhoog als wilden ze zeggen : Ten spijt van deze feestlooze tragikomedie.

SPORTKRONIEK

WIELRENNEN. — De zesdaagsche te Nieuw-York. — In Nieuw-York zijn zesdaagsche wedrennen gehouden, waaraan 32 paren deelnamen, w. o. Poullet-Grenda, Spears-Mac Namara, Hill-Drobach, Carmen-Wiley, Linart-Walthour, Lawson-Nitten ,Moran-H. Ohrt, Spencer-Carroll, Kaiser-Cameron, Root-Madden, Eaton-Ryan, Egg-Dupuy. — Winnaar werd het koppel Egg-Dupuy met 1 ronde voorsprong. Dit paar legde 4,240 kilometer 544 meter af. Rekords zijn niet gemaakt.

BRIEVENBUS

Klauwaard. — Dagteeken uwe brieven. Kerstdagindrukken te laat ontvangen.

Hesbaan. — Al wat wij ontvingen is verschenen.

Aanplakbrieven, Besluiten en Mededeelingen

BEKENDMAKING.

Op grond van de artikelen 9, 11, 13, 29 en 31 der wet van 15 Juli 1849 tot regeling van het hooger onderwijs en, op grond van de Verordening van 12/22 Augustus 1916 houdende instelling van eere-professoraten, heeft de Heer Generaalgouverneur in België, navolgende verdere benoemingen aan de Universiteit Gent gedaan :

I. In de Fakulteit van Wijsbegeerte en Letteren :

34. de heer HIPPOLIET MEERT, Dr. in de Germaansche filologie, algemeen bestuurder aan het Ministerie van Kunsten en Wetenschappen, thans te Gent, benoemd tot gewoon eereprofessor voor praktische oefeningen in de Nederlandsche taal (Beschikking van 25 November 1916),

35. de heer PIETER THIBAU, Dr. in de Wijsbegeerte en Letteren, tijdelijk leeraar aan het koninklijk Atheneum te Gent, bij verdere waarneming van dit ambt, met het houden van filologische oefeningen in de Griekse taal (Beschikking van 29 November 1916), en

35a. de heer PAUL MENZERATH, Dr. in de Wijsbegeerte en Letteren, buitengewoon hoogleeraar in de ziekkunde, buitendien tijdelijk belast met het houden van voorlezingen over Romaansche taal en letterkunde (Beschikking van 25 Oktober 1916).

II. In de Fakulteit van Rechtsgeleerdheid :

36. de heer RENE CLAEYS, Dr. in de handelswetenschappen, te Merelbeke, met ontheffing van den vereischten wettelijken doktorsgraad, tot buitengewoon hoogleeraar in het volkenrecht en in de sociale wetenschappen (Beschikking van 14 Oktober 1916), en

37. de heer KAREL HEYNDRICKX, Dr. in de rechten, stadssekretaris te Sint-Niklaas-Waas, tot gewoon eereprofessor in het bestuurlijk recht (Beschikking van 31 Oktober 1916).

III. In de Fakulteit der Geneeskunde :

38. de heer C. TEN HORN, Dr. in de geneeskunde, gewezen leider der heelkunde en urologische afdeeling bij het Marinehospitaal te Den Helder (Nederland), uit Veendam (Nederland), tot buitengewoon hoogleeraar in de heelkunde (Beschikking van 11 November 1916), en

39. de heer professor EDMUND FORSTER, Dr. in de geneeskunde ,privaat-docent aan de hoogeschool te Berlijn, eerste assistent aan de psychiatrische Kliniek der Charité in Berlijn, tijdelijk belast met het houden van voorlezingen over histologie (Beschikking van 23 November 1916).

Brussel ,den 15 December 1916.

Der Verwaltungschef
bei dem Generalgouverneur in Belgien,
Dr. VON SANDT.

BEKENDMAKING
betreffende het heropbouwen van vernielde gebouwen.

Met verwijzing naar mijn omzendbrief ,betreffende afbraak en heropbouw van door den oorlog vernielde gebouwen, noodig ik de gemeentebesturen nadrukkelijk uit, de afbraak van de vernielde gebouwen met alle kracht in de hand te nemen. Ik vestig er de aandacht op, dat zich in dezen een gunstige gelegenheid voordoet om aan de werkloozen een bestendige bezigheid te verschaffen en, dat juist deze tijd van 't jaar in 't bijzonder daartoe geschikt is, omdat de werkkrachten thans voor den landbouw weinig in bestag genomen zijn.

Het herhaald geopperd bezwaar, dat de Belgische wet de gemeentebesturen verbiedt, inbreuk te maken op het eigendom van een afwezende of van een tot den heropbouw niet bereid zijnden inwoner, en de gemeentebesturen bijgevolg het recht tot afbraak dezer gebouwen niet bezitten, is door de Verordening van 12 September 1916 van den Heer Generaal-Goeverneur uit den weg geruimd.

Ik roep verder vooral de aandacht in op het groot voordeel, hetwelk daarin bestaat, dat een aanzienlijke ondersteuning voor afbraak en heropbouw van de vernielde gebouwen wordt verleend. Deze ondersteuningen worden toegestaan **zonder de minste verplichting tot terugbetaling of tot opbrengen van interest.** De aanvragen om deze ondersteuning te bekomen moeten zoodra mogelijk worden ingediend, opdat de uitbetaling binnen den kortst mogelijken tijd kunne geschieden.

Vanwege de gemeentebesturen wordt verwacht, dat zij deze werken op krachtdadige wijze zullen bevorderen.

Der Zivilkommissar
beim Kaiserl. Kreischef Brüssel,
v. WEDDERKOP.

Tooneel, Koncerten en Vermakelijkheden

VRIJDAG, 5 JANUARI.

Koninklijke Vlaamsche Schouwburg. — Geen vertooning.
Alhambra. — Geen vertooning.
Molière. — Te 7 uur : « L'Homme qui assassina ».
Bois Sacré. — Te 7 1/4 uur : Le Mal Sacré.
Bonbonnière. — Te 7 uur : Le Gout du Vice.
Bourse. — Te 7 uur : Le Barbier de Séville.
Folies Bergère. — Te 7 1/2 uur : « Eva ».
Galeries. — Te 7 uur : « L'Affaire des Poisons ».
Gaîté. — Te 7 1/4 uur : Une Nuit de Noces.
Nouvel Alcazar. — Te 7 1/2 uur : « As-tu vu l'Toré... Alice? »
Olympia. — Te 7 uur : La Blessure.
Palais de Glace. — Te 7 1/2 uur : « La Maison des Clémérès », « La Comédie d. celui qui epousa une femme muette ».
Scala. — Te 7 uur : Véronique.
Vieux Bruxelles. — Te 7 uur : François les Bas Bleus.
Winter Palace. — Te 7 uur : Papa.
Cinéma Panthéon. — Van 3 tot 10 uur : De Ring der Farao's, De pop van dynamiet, Een dramatisch schrijfwerk en andere belangwekkende rolprenten.

Berichten van Schouwburgen en Bioskopen

MOLIÈRE SCHOUWBURG. — Iedere nieuwe vertooning van « L'homme qui assassina » bevestigt het groote en welverdiende sukses van dit schoone stuk.

We herinneren er aan dat het tooneel te 7 uur begint en dat het plaatsbesprekkingsbureau alle dagen open is van 11 tot 8 uur.

CINEMA PANTHEON. — Bestendige vertoonigen van 3 tot 7 uur. Programma dezer week : De Ring der Farao's, drama in drie deelen; De pop van dynamiet, drama in drie deelen; Een dramatisch schrijver, komisch, en andere belangwekkende rolprenten.

« Visnervin »
van Dr Arthur Erhard
bevindt zich in depot in de PHARMACIE MONDIALE, 65, Antoon Dansaertstraat, 65, BRUSSEL-Beurs. 4070

De balken buigen door.
De muren staan scheef.
Ontzettende massas zullen omvallen.
Karrevrachten boeken moeten weg.
Onze voorraad is groot.
Wij zijn gedwongen te verkoopen.

Meer dan

100,000 kompleete Boeiende Romans

te koop aan slechts 15 CENTIEM per volledigen roman.

Vraagt

DE HELLEVEEG

hartroerend en boeiend roman. Meer dan 3,000 lijnen lektuur voor slechts 15 centiem. — GROOT FORMAAT. 4060

Waschpoeder LE RENARD (de Vos)
Onovertrefbaar, zonder chloor, schuimend.

Stijfsel van Borax AMIDONA
Bleekt, maakt glanzend, zonder aan het ijzer te kleven.

Zout CELERI Onverpakt of in potten. | **5,000 doozen Poeder EMERI**

Blokjes BELGIK voor Bouillon. Analyse van Dr Cosyns, expert-scheikund. **20** en **50** frank de 1,000 per 5,000 3088

32, Jef Lambeaux laan, Brussel-Sint-Gillis

Kleine Aankondigingen

Onderwijs

SNELSCHRIFT. Lessen door gediplomeerden leeraar. Beste uitkomsten in weinig tijd. — Matige prijzen. — A. T. B. 75, Anspachlaan, G. v. B. 3001

GEDIPLOMEERD onderwijzer geeft les : Vlaamsch, Fransch, ijverig voor onregelmatige leerlingen. Schrijven Z. O. W., bureel van 't blad. 3704

Russische taal
Theorie en gesprek, gegeven door Russischen hoogeschoolstudent. Voordeelige voorwaarden. Schrijven bur. blad, R. 371

VIOOLLES 4022
wordt gegeven aan beginnelingen en meer gevorderde leerlingen. Getuigschriften van leerlingen voorhanden. — Adres : 24, Henri Chomestraat, Schaarbeek (tegenover 't Kerkhof van St-Joost-T.-N.).

Dienstaanbod

MEN vraagt voor LEUVEN en omstreken, goede verkoopers vr GAZET VAN BRUSSEL. Zich bevragen in ons depôt, 148, Statiestraat.

MEN VRAAGT 2034
GoedeVerkoopers
voor een Vlaamsch dagblad
Vast loon : 1 fr. 50 per dag)
Zich wenden of schrijven :
Otletstr., 19, Brussel-Kuregem

MEN VRAAGT Vlaamsch buitenmeisje, v. 16 tot 18 jaar, om al het huiswerk te doen, Voorspoedst., 43 (r. Prospérité), Brussel. 4091

Dienstaanvraag

HEER alléén vraagt huishoudster van 20 tot 25 j., kunnende goed Fransch en Vlaamsch schrijven. Schr. A. T., Office Publicité, La Louvière. 4005

WERKVROUW
Zeer oppassende vrouw biedt zich aan als dusdanig. 3868
Adres: Vanov, Voorspoedstr., 30.

JONGELING, oud 16 jaar, steun van zieke moeder, vraagt plaats als loopjongen of wat ook. Adres: Raguier, Karel, 46, Samaritaanuschestraat (rue de la Samaritaine). 753

OVERAL TE KOOP

Diadème

Zijn de Beste
GLOEIKOUSJES
voor Gaslicht

Groothandel : 87, Brabantstraat, BRUSSEL.

Voor onze Gevangenen

VOLKSOPBEURING's Kantoor in Den Haag is thans in staat de volgende pakketten te zenden aan Belgische krijgsgevangenen in Duitschland :

Pakket A (10 frank) : Appelsiroop, 600 gram ; rookspek, 400 gram ; leverpastei, 500 gram ; lekkerkoek, 700 gram ; roomkaas, 500 gram ; zeep, 200 gram ; sigaretten, 50 stuks.

Pakket B-1 (7 fr. 50) : Appelsiroop, 600 gram ; rookspek, 400 gram ; leverpastei, 500 gram ; lekkerkoek, 1,050 gram ; zeep, 100 gram ; rooktabak, 200 gram ; sigaretten, 50 stuks.

Pakket B-2 (7 fr. 50) : Appelsiroop, 600 gram ; rookspek, 400 gram ; lekkerkoek, 350 gram ; roomkaas, 500 gram ; zeep, 100 gram ; rooktabak, 200 gram ; sigaretten, 50 stuks.

Pakket C-1 (5 frank) : Appelsiroop, 600 gram ; rookspek, 200 gram ; leverpastei, 500 gram ; lekkerkoek, 350 gram ; rooktabak, 100 gram ; sigaretten, 50 stuks.

Pakket C-2 (5 frank) : Appelsiroop, 600 gram ; leverpastei, 500 gram ; lekkerkoek, 1,050 gram ; rooktabak, 100 gram ; sigaretten, 25 stuks.

Pakket D (3 fr. 50) : Rookspek, 200 gram ; leverpastei, 500 gram ; lekkerkoek, 350 gram ; rooktabak, 100 gram

Het kantoor behoudt zich altijd voor een van deze artikelen tengevolge van uitvoerverbod, niet voorhanden zijn of andere oorzaak, door andere gelijkwaardige artikelen te vervangen.

Tabak wordt op verlangen vervangen door chokolade.

Kleederen : Het Kantoor kan, tegen de opgegeven prijzen, verzenden : 1 lange wollen sjerp, 4 fr. 85 ; 1 paar zware sajetten sokken, 2 fr. 75 ; 1 trui (gemengde kwaliteit), 6 fr. 60 ; 1 borstrok (dikke normal), 4 fr. 85 ; 1 onderbroek (dikke normal), 4 fr. 85 ; 1 paar wollen handschoenen, 3 fr. 60 ; 1 mooien zijden halsdoek, 3 fr. 85.

Tabak : Een kilo beste rooktabak kan gezonden worden voor 5 frank.

Al deze artikelen zijn gewaarborgd van beste hoedanigheid.

Bestellingen worden aangenomen : 2050

ANTWERPEN : 2 Kathelijnevest ;
ARENDONK : Fr. Dielen, Best. Gemeenteschool ;
BRUSSEL : Sint-Jansstraat, 60 ;
GENT : Peperstraat, 29 ;
HALLE : J. Stoppie, Nieuwe Baan ;
HERENTHALS : J. B. Bellefroid, Nieuwstraat, 116 ;
LEUVEN : Naamsche straat, 56 ;
LIER : Karel Gilis ;
MECHELEN : Onze-Lieve-Vrouwstraat, 18 ;
AALST : J. Hallaert, 96, St-Jobstraat ;
ASSENEDE : Mej. Gabr Steeghers ;
SINT-GILLIS (Dendermonde) : A. Moens, 52, Heerbaan ;
KALKEN : Dr. Van de Velde
KORTRIJK : 13, Albertstraat ;
LOOTENHULLE : Is. Van Bruaene ;
NAZARET : Med. De Clerck ;
NINOVE : Borms, Statiestraat ;
SINAAI : Arth. Van den Broeck ;
TURNHOUT : Verrees, Nieuwstraat. nr 7 ;
VILVOORDE : Warocquiers, Campionlaan, 15 ;
WINGENE : Notaris Persyn.

Bestellingen per POSTWISSEL, geschieden het best : Spiegelstraat, 20, GENT.

Onze Publiciteit
IS DE
DOELMATIGSTE

Groothandel in Papieren
Gustave GIRALDO
FIRMA BESTAANDE SEDERT 40 JAREN
BRUGGE-Eeckhoutstr.-BRUGGE

Fabriek van alle soorten van Papieren Zakken en Etiketten.- Omslagen voor Banken. Stalen, Waardepapier., enz. Allerhande zakken voor : Winkeliers, Pasteibakkers, Beschuitbakkers, Suikerijfabrickant., Apothekers, Modisten, enz. Rondellen met en zonder kanten voor Pasteibakkers. - Bijzonderheid van kantenpapieren. - Papieren voor Spekslagers, Winkeliers, Brouwers, enz. 3411

Inpak-papieren in alle Formaten
-: Riemen, Rollen en Bobijnen :-

Landbouw- Metsel- Kalkfabriek
DULLIÈRE, te Monceau-sur-Sambre 4074

---

aandeelhouders en Particulieren

alvorens aankondigingen te doen vraagt prijzen aan het

Publiciteitsbureel P. HOEBEN
75, Anspachlaan, 75, BRUSSEL-BEURS

dat U gaarne nadere inlichtingen van welken aard ook verstrekken zal

---

Voor Uwe
Fotografische Vergrootingen
wendt U rechtstreeks tot het
Speciaal huis MEINHARD
71, FONSNYLAAN, 71, BRUSSEL-ZUID

Van iedere, zelfs verbleekte foto, maken wij eene gelijkende artistieke vergrooting VOOR DEN PRIJS VAN 10 FRANK 2041

Wij hebben geen reizigers noch vertegenwoordigers

4003
Dr med. FINKELSTEIN
in België approb. Arzt (Deutscher)
Brussel, 28, Zuidlaan
Sprechstunden : van 9-10, 2-3 1/2, 7-8 uur

Geheime Ziekten
WATERORGANEN - BLAAS - NIEREN
20 JAREN BIJVAL
De WITTE CAPSULEN van Dr. Davidson genezen radikaal zonder werkverletting op allen ouderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en inflamatiën der waterorganen, blaas en nieren, pisbuisverengingen, Lendepijnen, steen, trochele-, pijnlijke- of brandende waters, speen. Nooit eene mislukking, zelfs bij de ouderlingen en in de ergste gevallen
APOTHEKEN **3 fr. de doos** 3202
15, Kruisvaartenstraat, Brussel ; De Beul, 57, Lange Nieuwstr. en Breedenraedt, Charlottalei. 2, Antwerpen. De Moor, Brugstraat, 33, Gent.

Heeren Adverteerders !

De **Gazet van Brussel** is veel gelezen geheel Vlaamsch België door, is het eenig blad der hoofdstad dat thans verspreid wordt te BRUGGE, BLANKENBERGE, OOSTENDE en andere kustplaatsen.

Wilt gij aan de inwoners dier steden Uwe waren aanbevelen maakt gebruik van de

PUBLICITEIT VAN ONS BLAD

ZULKS MOET VRUCHTEN DRAGEN.
Vraagt nog heden onze tarieven aan, die HOOGST BILLIJK zijn.

BIEDT zich aan als kamermeisje, bovenmeid of keukenmeid. Eleonora Clarbout, Predikheerenstraat, 9 (rue des Dominicains), Brussel. 3643

OPPASSENDE jonge vrouw biedt zich aan als WERKVROUW, voor heele of halve dagen. Mev. Christiaens, Kinetstraat, 36, Anderlecht. 3934

WERKVROUW
Echtgenoote van in dienst zijnden soldaat vraagt werk voor heele of halve dagen. Mev. De Backer, Gasstraat, 100, Laken. 3952

Jonge getrouwde vrouw, vraagt plaats om alle werk, 2 of 3 dagen per week. — Schrijven Mev. Vanhelmont, Verheydenstr., 209, Anderlecht. 3760

Ziekenbediende vraagt om zieken te verplegen. Goede getuigschriften. Schr. 7, Koolstr., (r. aux Choux). 3993

OPPASSEND JONGELING biedt zich aan voor alle werk. M. De Rijcke, 106, Onderwijsstraat (rue de l'Instruction), Anderlecht. 3875

EERLIJKE oppassende dienstmeid, kennende alle werk biedt zich aan voor meid in deftig gezin. S. V. Montoyerstraat, 58, Brussel. 3979

GEHUWD huisgezin, zonder kinderen, vragen plaats, Kasteel of Hôtel, als binnenknecht en keukenmeid. Goede getuigschriften. A. Baro, Salvatorstraat. 174, Gent. 3932

PAS VERSCHENEN
BIJZONDER NIEUWJAARSNUMMER VAN
"DE KINDERWERELD"

12 GROOTE BLADZIJDEN. Meer dan 5000 lijnen spannende lektuur.
PRACHTIG GEILLUSTREERD
Kost slechts 10 centiem --- Kost slechts 10 centiem

Inhoud van het Nieuwjaarsnummer :
De man met den mantel, roerend verhaal. — Geschiedenis eener wollen deken. — Het verraad der Corsikaansche, groot dramatisch verhaal, geïllustreerd. — Een maaltijd in den trein. — De broek van Pancratius, luimige schets. — De goocheltoeren van Kwak, gekleurd. — De geheimzinnige bouwvallen, met twaalf gekleurde platen. — De zonen van Robert en Bertraud, groote roman. — Het geheim der « Aratura », geïllustreerd. — De beroemde avonturen van Lompe Peter, met gekleurde gravuren. — Verder nog boeiende verhalen, gekleurde platen, enz. 4101

Door heel het land te bek. bij alle gazetverkoopers en boekhandelaars aan slechts 10 c.

JONGE VROUW, beste getuigschr. zoekt werk voor den namiddag. Zich wenden J. V. 86, Van Dyckstraat, Schaarbeek. 4301

DIENSTMEID van 28 jaar, vraagt plaats. Kent burgerskeuken en alle werk. Adres : Irma Lomars, 61, Jollystraat. 57 23

Te Huur

TE HUURE beste stand, 1ste verdieping. 75, Anspachl. Billijke huur. 6223

Prachtig gemeubileerd kwartier, bijzonder geschikt voor ambtenaar of officier, Te bevragen, 91, Zegestraat (Rue de la Victoire), Hallepoort, Brussel. 3649

700 frank
TE HUUR : Net Burgershuis, 2 verd., groote hof. In de nabijheid van 2 tramlijnen, te Jette. Adres bureel blad 2053

Allerhande

De naamlooze Maatschappij « LA CÉRÉALE » roept hare aandeelhouders bijeen op 26 Januari 1917 in haren maatschappelijken zetel te 10 u. 's morgens. Dagorde : Goedkeuring van de slotrekening.
Men is verzocht zich naar de statuten te schikken 4092

Jonge heer zoekt degelijk gemeubelde kamer bij deftige familie. Liefst éénige huurling. Adres : S. G., bur. van het blad. 4099

Zeer ernstig - Dringend
Vreemde heer, 37 j. oud, goede gezondheid, hebbende 4 diploma's in verschiedene vakken van de wetenschap, wonende Brussel-Centrum, goede toekomst, verlangt Vlaamsche juffrouw of weduwe te huwen ; gelijke ouderdom, groote gestalte, goede gezondheid, goed onderwijs, toegewijd, rechtzinnig en korrekt-Fransch sprekende. Schrijven P.S.P., bureel dagblad, tot 15 Januari, met photo's die zullen teruggezonden worden. Onnoodig indien niet ernstig. Volstrekte geheimhouding.

Schouw
Men wenscht er een te koopen 1 m. hoog op 1 m 10 breed
129, Brogniezstraat, 129

Kaetsjoek
3979 Bruto en afval
KOOP IK ZEER DUUR
Brogniezstraat, 187

Dameskapper
Begeeft zich ten huize
Ondulations Marcel
Gematigde prijzen
—o— 2043
Huis PIERRE
18, Bergensche steenweg

MASSAGE : Wrijvingen tegen rheumatiek, heupjicht, verstuiking en dergelijke euvels. Thomat, 38, Murillostraat, (Jubelpark). Begeeft zich bij klanten ten huize. 3061

Bij okkasie te koop
LUSTER
met 5 lichten
tegen den prijs van 35 fr.
Adres vragen 3939
Bureel van het blad

Geneeskundig Cabinet
17, Kruisvaartenstraat
BRUSSEL-NOORD
WATERORGANEN
Geheime ziekten.
Troebel water.
Vrouwenziekten.
Huidziekten.
Behandeling van Dr Ehrlich
Vallende ziekte.
Nieuwe behandeling
RAADPLEGING
Zondag van 8 tot 12 uur.
Maandag van 10 tot 7.
Woensdag van 10 tot 7.
Donderdag van 10 tot 7.
Zaterd. van 10 tot 8. 304

TE KOOP EXTRA
ZACHTE ZEEP
tegen **1 fr.** het kilo.
met « Preigabe » 4035
BODART
21, Aug. Ortsstraat.

PELSEN
Tooneelspeelster wil zoo haast mogelijk, door oorlogsomstandigheden verkoopen haar schoone pelsen en otter-mantel.
Halve prijs. 3945
Troonstr., 193, Brussel
(R. du Trone, 193, Bruxelles

TE KOOP 2000 kil. EXTRA
Zachte Zeep
tegen **1 fr.** het kilo.
met « Preigabe » 4086
187, Brogniezstraat

IK KOOP 4029
Alle **Voedingswaren**
Ernstige offerten met monsters.
187, Brogniezstraat

Melkkruiken
(Ook zeer geschikt voor soep). Geperst uit *twee* stukken, en andere gesoldeerd met autogène. Zeer sterk. Goed vertind. Steeds kruiken in voorraad. — Botermengers aan lage prijzen. — Melk- kaas- en boterkleursel. — Perkament- en inpakpapier. — *Alle* melkerijbenoodigdheden. — JOZEF BUYL,
184, Poststraat, 184
Brussel 3841

Vroedvrouw
Diploma van 1ste klas in Frankrijk en in België.
GEHEIME RAADPLEGINGEN
Gewezen assistent-arts
Nieuwe methode gewaarborgd vrij van alle gevaar
MATIGE PRIJZEN
14 Martelaarspl 14
Noordstatie, geen in de Nieuwstraat, Brussel 3051

Vroedvrouw
Twee diploma's van 1ste klas
20 jaren praktijk
Raadplegingen, Geheimhouding
Nieuwe Methode
Huis van vertrouwen
Pensioen op alle tijdstippen
Matige prijzen
Mevrouw BIBECK
60, de Thystr., Brussel
(Hallepoort) 3419

Vroedvrouw
2 diploma's 1e klasse,
Ex-interne der hospitalen. 25 jaren praktijk.
VERTRAGING der maandstonden
Behandeling : 10 fr.
Zekere methode, gewaarb. zonder gevaar.
Pensioen op alle tijdstippen
Gematigde prijzen.
Geneesheer aan het huis gehecht
10, Zuidlaan, 10
(Boulevard du Midi) BRUSSEL

Een ware Volksuitgave
VOOR AL VOOR ONS VLAANDEREN

De meest volledige en tegelijk minst kostbare uitgave der
MEESTERWERKEN van
JOOST VAN DEN VONDEL
De groote beteekenis van VONDEL voor den VLAMING.

Het Vlaamsch in dichtvorm en in proza, ook de volkstaal, bezit heden ten dage nog steeds die schoonheid van uitdrukking, van wending, beeld en maat, die in Holland helaas verdween. De naïve pracht die nog heden de taal der Vlamingen siert, klinkt als een echo door onzen tijd heen uit het Zuid en Noord der groote kunstenaars van drie honderd jaar terug. Die beeldrijke weelde der taal leeft nog heerlijk na in Streuvels, in v. d. Woestijne, in Guido Gezelle, enz., enz., doch ook in den mond van elken Vlaming.

Wanneer heden ten dage een Vlaming spreekt, meent men, vooral in Holland, ineens een stadgenoot van Vondel, Hooft of Bredero te hooren. Zoo goed de taal van Streuvels en andere een behoorlijken klank voor Nederlandsche ooren heeft, zoo verrukkelijk klinkt het eigen van den Vlaming in het algemeen. Er leeft nog in : dat pralende, naïeve, prachtdialekt van hun en onze historische figuren, hun en onze voorzaten uit 15 en 1600.

VONDEL behoeft in België dus weinig inleiding.

Het voornaamste is in Vlaanderland, dat men zulk een goedkoope uitgave in handen kan krijgen.

Waarom ?

OMDAT de nieuwste nasporingen omtrent dezen grooten dichter in deze uitgave zijn opgenomen. Er zijn gedichten, hekelrijmen, enz., enz., gegeven, die men nog gevonden heeft in den laatsten tijd en wat algemeen erkend werd niet van Vondel te zijn, werd verwijderd.

OMDAT tot nog toe volledige werken van Vondel over twee, drie en meer keeren zoo kostbaar waren als deze der prachteditie. Menige poging tot popularisatie toch verliep in de verschijning van kleine, onaanzienlijke boekskens.

VONDEL'S VOLLEDIGE MEESTERWERKEN
ongeveer **1,700 bladzijden, met 24 illustraties** op kunstdruk, uitstaande platen, volledig register in twee met goud versierde prachtbanden, stellen wij verkrijgbaar voor den **spotgoedkoopen prijs van 10 frank.**

Verzendingen geschieden vrachtvrij ; ook de verzendingen in het Etapengebied worden door ons gewaarborgd.

Bestellingen met bijvoeging van postmandaat aan de uitgevers van de GAZET VAN BRUSSEL, Anspachlaan, 75, Brussel. (2046)

Drukkerij van de GAZET VAN BRUSSEL.